ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

40-дэхи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

...й Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

(9080) | 1963 оной январиин 23, среда | Сэн 2 мүнгэн

Хани ёhоной оршон байдалда болоhон уулзалга

БЕРЛИН, январиин 22. (ТАСС). Германиин Нэгэдэмэл Социалис партиин Централна Комитет СЕПГ-гэй VI съездын болоhонтой дашарамдуулан үсэгэлдэр уулзалга хэбэ. Централна Комитедээр hунгагдаhан политбюрогой гэшүүн болон гэшүүдтэ кандидадууд СЕПГ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь В. Ульбрихт толгойлогшотойгоор энэ уулзалгада хабаадалсабад.

КПСС-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Н. С. Хрущев түрүүтэй КПСС-эй делегаци, мүн VI съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаhан дала гаран коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэд энэ уулзалга дээрэ байлсаа. Тус уулзалга дээрэ мүн Гүрэнэй Соведэй, Арадай Палатын, Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй, Демократическа Германиин национальна фронтын национальна Соведэй Президиумэй гэшүүд, демократическа партинуудай болон олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд, олониитын түлөөлэгшэд, партиин хуушанай гэшүүд байлсаба.

Энэ уулзалга хани ёhоной, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ.

...РУЩЕВ Дж. КЕННЕДИ ХОЁР ...ЗЭГҮҮДЫЕ АБАЛСАБА

...туршалгые хорихо ...СССР-эй Министр... Түрүүлэгшэ Н. С. ...президент Дж. Кен... ...үдые абалсаба. Энэ ... шиидхэхэ талаар ...неэн абажа шада... ...а тушаа Советскэ ...нал бодолые Н. С. ...й декабриин 19-нэй ...уулан хэлэhэн бай...

..., ядерна туршалга... болюулха, тэрээндэ ... мүнөө тулажа ерээ ...дана. Имэ юумэ ... эгээн лэ ехэ таа... ...олоод байна» гэжэ ...энэ.

...алан иигэжэ онсо... ...Карибска далай ...хардуу шанга бай... ...н үе саг үнгэрөө, ...ад хойшолуулаша... ...тусхайлбал, ядерна ...олюулха тушаа үни ...ухала болоод бай... ...нөө хүсэд hайнаар ... байна.

...йда соо, агаарта, ... туршалгын тэhэ... ...ын хойноhоо тэ... ... талаар оронуудай ...ньhо түхеэрэлгэ... ... бэелүүлжэ болохо ...идэ хоёр нэгэн ад... ...й байнабди гээд ...тдэ Советскэ пра... ...ойлогшо бэшэнэ. ...о туршалга хэхые ... али али талын ...эхэ арга мүнөө хү... ...hаар.

...газар доро туршал... ...хойноhоо уласхоо... ... болон шалгалтые ...болоhон гүрэнүүдэй ...үлхэ тухай Амери... ... хэнэ. Тус эрилтэ ...лха хэрэгтэ гол ...гэшэ.

...леэн абахаар хэлсээ ...үри олохые эрмэл... ...эз баруун оронууд... ...хын тулада hүүлэй ...ам хээ — ядерна ... гүрэнүүдэй хилэ... ...дэнэй газар дээрэ... ... сейсмическэ стан... ...е зүбшөөhэн байна. ...р дээрэ, ехэнхидээ ... нютагуудта гурбан ...хые зүбшөөхэ бай... ...етскэ Союз мэ...

... дотор СССР-эй ...о зорюулан Кокче... Алтайн зонодо зо... ...город шадар, Алас... ...о зорюулан Якутск ...матическа сейсми... ...е тодхобол эгээн ... совет эрдэмтэд

... бусадшье газарта ...йсмическэ станци... ...тухай дурадхалнуу... ...эхэ арга боломжо

...матическа сейсми... ...та тодхогдохо ап... ...эз байхын тулада ...лажа тамгалаад зо... ...н центртэ абаа... ...дын центрhээ hөөр... ...мэрние совет хү... ...ет самоледдуудаар ... шадаха байна. Гэ... ...улада хариин оро... ...шын хабаадалсаха ... hаань, энэ аян... ...хын тулада хэ... ...хэ хэмжээнүүдые ... сагтань абаад, со... ... хариин ороной ... хабаадалсалгые ... байна. «Тиимэ бо... ...матическа сейсмиче... ...тухай манай дурад... ...орондын хиналтын ...Энэ хадаа Совет... ...hайн hайхан сэдь... ...аргаhан ябадал бо... ...Хрущев бэшэнэ.

..., танай түлөөлэг... ... үсөөхэншье тоото ...адалай хараалаг...

даагүй байгаа hаань, туршалгануудые болюулха тухай хэлсээе эсэслэн баталха тухай Америкын сенадта үгээ ойлгуулжа шадахагүйбди гэжэ хэлэдэг байнат. Манай ойлгоhоной ёhоор, энэ эрилтэ хадаа танда договор баталха арга олгохогүй байна. Теэд иимэ договор баталагдаа hаа, ядерна зэбсэг туршадаг полигонуудhаа хэтэдээ гаража ошохо арга боломжо бидэндэ бултандамнай олгохо байгаа бшуу. Хэрбээ хэлсээ баталха замда энэ ушарай гансахан лэ бэрхэшээл болохо байгаа гээшэ hаань, ядерна зэбсэг туршалга болюулха hайн hайхан, энэрхы ёhоной уг зорилгын аша туhые харан, энэ асуудалааршье тантай үгээ ойлголсохоор бэлэн байнабди» гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Эсэсэй эсэстэ али алиндаа тааруу хэлсээ баталхын тулада, шухала гэжэ тоологдоод байhан ушарта, ядерна зэбсэгтэй болоhон гүрэн бүхэнэй газар дээрэ жэлдээ 2—3 дахин шалгалта хэхые зүбшөөхэ байhанаа Советскэ правительствые толгойлогшо элирхэйлэн мэдүүлнэ. Тиихэдэ эдэ шалгалтанууд газарай хүрьhэнэй hэжэглэмээр дорьбожо болохоор сейсмическэ районуудта хэгдэхэ ёhотой. Харин ядерна зэбсэг газар доро туршалгые хорихо тухай хэлсээнэй хойноhоо гол хиналта тэhэрэлгые элирүүлхэ талаар оронуудта бии байhан оньhо түхеэрэлгэнүүдээр, автоматическа сейсмическэ станцинуудтай таарaлдуулагдан, бэелүүлэгдэхэ байhаниинь ойлгосотой. Хиналтые хэрэглэн, тагнуул хэхэ аргагүй байхын тулада hэргылэлгын хэмжээнүүд абтаха ёhотой.

«Хэлсээ баталха сэхэ, эли тодо зам мүнөө табигдаа гэжэ бидэнэр тоолонобди. Шэнэ, 1963 оной январиин 1-hээ ядерна тэhэлэлгэнүүдэй нэрьеэнhээ орон дэлхэймнай сүлөөржэ шадаха байна. Энээниие арадууд хүлеэнэ, иимэ юумэ хэхые ООН-ой Генеральна Ассамблей уряалhан байна» гээд бэшэгэйнгээ түгэсхэлдэ Н. С. Хрущев мэдүүлhэн байха юм.

США-гай президент Дж. Кеннедиин 1962 оной декабриин 28-най харюугай бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Хэлсээ баталха замаар хоёр талын дабшажа орохын тула Н. С. Хрущевой оруулhан дурадхалнууд туhатай байха гэжэ үнэн зүрхэнhөө найданаб.

Нютаг нютагтань шалгалта хэхэ гол ёhые хүлеэн абахаар танай бэлэн байhанhаа уламжалан би согтой хүхюун болоод байнаб гэжэ Дж. Кеннеди бэшэнэ.

США-гай президент иигэжэ мэдүүлнэ. Советскэ Союзда хүдэлмэрилэгшэдгүй сейсмическэ станцинуудые байлгажа болохо гурбан газар тухай дурадхал туhатай, зүгөөр энэ дурадхал хадаа үшөөл дутамаг гэжэ намда hанагдаха байна. Сейсмическэ дорьбооной ехэнхидээ боложо байдаг зононуудта хүдэлмэрилэгшэдгүй сейсмическэ станцинууд байха ёhотой гэжэ тоолохо зуураа, Камчаткын районуудые, Ташкентын зоные тэрэ нэрлэhэн байна. Дж. Кеннедиин hанамжын ёhоор, Хоккайдо, Пакистан болон Афганистанда станцинуудые эмхидхээд, Советскэ Союзай газар дээрэ байгуулагдаха станцинуудай тоое зарим зэргээр хороожо болохо байна.

Өөрэйнь табиhан асуудалнууд яhала шиидхэгдэжэ шадахаар гэжэ США-гай президент тоолоно. Ядерна бүхы туршалгануудые болюулха тухай үрэ ехэтэй хэлсээ баталха зорилгоор хамтынгаа хүдэлмэри үргэлжэлүүлхэбди гэжэ найдажа байhанаа тэрэ элирхэйлэн мэдүүлнэ. США-гай президентдэ Н. С. Хрущев 1963 оной январиин 7-до харюугай бэшэг эльгээгээ. Тиихэдээ ядерна зэбсэгэй бүхы туршалгануудые хорихо ябадал бүри ойрын саг соо хангаха зорилготой Советскэ правительствын дурадхалай зүбөөр сэгнэгдэhэндэ hаналаа хананги байhанаа тэрэ элирхэйлэн мэдүүлhэн байна.

«Газар доро ядерна туршалгануудые хорихо тухай хэлсээнэй дүүргэлтын хойноhоо гол хиналта автоматическа сейсмическэ станцинуудтай таарaлдуулагдан, тэhэрэлгые элирүүлхэ талаар оронуудта бии байhан оньhо түхеэрэлгэнүүдээр бэелүүлэгдэхэ байhые та буруушаанагүйт гэжэ харюуhаатнай бидэнэр ойлгонобди».

СССР-эй Дунда Азиин зонодо хамаатай автоматическа сейсмическэ станциие Ташкентын райондо Самарканда городто дүтэшэг байлгахые, Алас-Дурна зүгэй зонодо хамаатай автоматическа станциие Камчаткын сейсмическэ райондо ородог Сеймчанда байлгахые буруушаахагүйбди гээд Н. С. Хрущев бэшэнэ.

«Советскэ Союзай газар дээрэ гурбан автоматическа сейсмическэ станци тодхоходо хүсэд хангалтагай гэhэн тобшолол Советскэ правительство өөрынгөө мэргэжэлтэдтэй зүбшэhэнэйнгөө hүүлээр хэhэн байна. Господин президент, Советскэ Союзай сейсмическэ зононуудта дүгэ байдаг газар нютагуудта Хоккайдо, Пакистан болон Афганистанда автоматическа сейсмическэ станцинуудые тодхожо болохо байhан тухай танай бэшэг соо заагдана. Тиихэдээ эдэ станцинуудай зохихо правительствануудай зүбшөөлөөр тодхогдохо байhаниинь ойлгосотой» гээд бэшэг соо хэлэгдэнэ. Н. С. Хрущев саашань иигэжэ бэшэнэ: «Тиимэhээ США-гай газар дээрэ иимэ станцинуудай тодхогдохо тусхай районууд танай зүгhөө нэрлэгдэхэ, станцинуудые тодхохо газарнуудые Америкын талатай зүбшэжэ тодорхойлхо үедэ манай хүсэл анхаралда абтаха гэжэ хүлеэхэ бидэнэр байнабди».

Шалгалта тухай асуудалаар үгээ ойлголсохо бүхы арга боломжо мүнөө бии гэжэ этигэжэ байhанаа Советскэ правительствые толгойлогшо элирхэйлэн мэдүүлээ. Тэрэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Иимэ шалгалта хэхэ оройдоошье шухала бэшэ гэжэ бидэнэр тоолодог байгаабди, тоолоношье бди, хэрбээ бидэнэр жэлдээ 2—3 дахин шалгалта хэхые яахадаа зүбшөөгөөбибди гэхэдэ, имагтал үлөөд байhан алгасалдаагаа зайсуулжа, хэлсээ баталхые хүсэhэн байнабди». Асейсмическэ районуудта шалгалта хэхые Советскэ Союз буруушаахагүй байна. Зүгөөр иимэ шалгалта жэл бүриин зүбшөөлөөр хараалагдаhан хэм хэмжээн соо хэгдэхэ ёhотой.

СССР США хоёрой түлөөлэгшэд уулзахадаа «шиидхэгдээгүй үлөөд байhан асуудалнуудые ойрын саг соо зүбшэжэ шиидхэхэ ёhотой. Тиихэдээ буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн комитедэй хүдэлмэреэ дахяад эхилхэдэнь, ядерна зэбсэгүүдэй бүхы туршалгануудые хорихо тухай хэлсээ баталха зам нээгдэнхэй гэжэ энэ комитедтэ манай түлөөлэгшэд мэдээсэхэ аргатай байха ёhотой» гэhэн найдабари бэшэг соо элирхэйлэн мэдүүлэгдээ.

(ТАСС).

...эн дээрэ баригдаха станцинуудай ...ушынхинь ашаглалгада үгтэбэ

...дээрэ баригда... ...дай түрүүшын... ...да үгэжэ, ажа... ... түйлаhантайнь ... эхин түрүү... ...барилгада ха... ... хүнүүдые Со... ... Коммунис пар... ...льна Комитет, ...стрнүүдэй Со... ... амаршалаа.

Дунда Азиин республикануудта электростанцинуудые бариха даалгабарие барилгашад, хабсаргагшад, проект зохёогшод саашадаашье амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ найдажа байhанаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет элирхэйлэн мэдүүлнэ.

(ТАСС).

ХУРЬГА АБАЛГА—ХАМАГАЙ ХЭРЭГ!

★ ★ ★

★

Түрүүшын амжалтаар баясан...

ЭЛХИ. (телефоноор абтаба). Түрэл совет засагаа hунгаха үдэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэжэ манай колхозой хонишод шиидэнхэй. Мүнөө жэлдэ түсэбэй ёhоор абтахаар хараалагдаhан бүхы хурьгадайнгаа 44 процентыень түрүүлээд, нэгэшье толгой гарзада оруулангүй тэнжээжэ, тобиржуулжа байна.

Нарай малые hайнаар түлжүүлхэ, үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхэ гэhэн социалис мүрысөөндэ нүхэд Дугаржаб Эрдынеевай, Энхэ Батуевай ажахын тоосоондо ороhон отаранууд шалгарна. Тэдэнэр имагтал өөhэдынгөө хүсөөр 380—220 толгой хурьгадые арбаад хоногой туршада тоhожо абаад, тон анхаралтайгаар харууhална. Хонидой түрэлгэ түлэг дундаа. Хонишоднай үдэр hүниие мэдэнгүй ажаллаhаар.

Ц. Ринчинов,
Загарайн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод үбэлжэлгэеэ hайн үнгэргэн, хурьгадые олоор абажа эхилбэ. Зураг дээрэ: П. Д. Очировай хүтэлбэрилдэг бригадын хонишон Нина Жамсарановна Чагдурова хурьгалhан хониндто үбhэ үгэжэ байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Халуун хаhын халуун ажал

Үбэлэй хүйтэн үдэрнүүдтэ түлэг дундаа хурьгалжа байhан хонидые hайн шанартай, элбэг тэжээлээр таhалгаряагүй, гүйсэд хангаха гээшэ тон харюусалгатай хэрэг шуу. Илангаяа үдэр бүри хэдэн арбаад нарай хурьгадые абажа байhан хонишодто үбhэ тэжээлээ зөөхэнь бэрхэшээлтэй ха юм. Эгээл тиимэhээ Чисааны совхозой 5-дахи фермэдэ эхэ хонидой отаранuудта, мүн бусадшье гүүртэнүүдтэ үбhэ тэжээл трактораар зөөхэ хэрэгтэ бэрхэ механизатор Семен Цынденович Балдуев томилогдоо hэн. Энэ нүхэр мэргэжэлээ hайса мэдэдэг, ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг хүн юм. Тиимэл хадаа трактораа эрхимээр харууhалан хүдэлжэ, даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэжэ ябадаг. Жэшээтэ ажалайнгаа түлөө нүхэр Балдуев совхозой фермын, управлениин болон партийна организациин зүгhөө олон дахин шагнагдаhан байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ нүхэр Балдуев «ДТ-54» трактораар отаранuудта үбhэ зөөхэдөө, даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ. Тэрэ трактораа миин хооhоор ябуулдаггүй. Фермынгээ түб тосхонhоо зүүлжээ Мухар-Шэбэр, Шабарта, Унтаахай гэжэ нютагуудhаа Хуhан-Жалгада, Хүреэтэдэ болон Харгааhатада байрладаг эхэ хонидой отаранuудта үбhэ зөөнэ. Тиихэдээ, үбhэ асархаяа ошоходоо, hолоомо шэрэжэ абаашадаг юм. Үбhэ, hолоомо шэрэдэг тэрэнэй звенодо хүдэлдэг Николай Жамьянов, Мунко Гуруев, Дашанима Дарибазарон гэгшэд трактораа үни удаан зогсоохогүйн тула оролдосотой hайнаар хүдэлдэг.

Тиигэжэ нүхэр Балдуев хони, хурьгадаа тэжээлээр дутаахагүйн тула үбэлэй хүйтэн үдэрнүүдтэ үсэд шангаар ажаллажа байнхай.

С. Михайлов.

hУНГУУЛИИН КОМИССИНУУДТА—ЭРХИМ НҮХЭДӨӨ

Түнхэнэй совхоз, колхоз, эмхи зургаануудаар hунгалтын урда тээхи ажалшадай хамтын суглаанууд политическэ тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэржэ байна. РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ hунгаха Центральна болон аймагай Соведүүдтэ hунгаха аймагай hунгуулиин комиссинуудай состав бүридхэгдэжэ дүүргэгдээд, мүнөө окружной комиссинуудай гэшүүд дэбжүүлэгдэжэ эхилбэ.

hаяхан Саянай совхоздо болоhон хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай хамтын суглаан дээрэ хоёр зуу гаран хүн хабаадажа, РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха Прибайкальска hунгуулиин округой гэшүүниие hунгаба. Суглаан дээрэ түрүүлэн үгэ хэлэhэн Могой-Горхоной hүнэй фермын hаалишан Галина Будаева иигэжэ хэлэбэ:

— Соведүүдтэ hунгаха hунгуулиин комиссинуудта бидэнэр манай найдабари харюулажа шадаха түрүү хүнүүдые hунгаха ёhотойбди. Тиимэhээ РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха Прибайкальска hунгуулиин округто гэшүүнээр Аюша Жадамбаевич Сотниковые дэбжүүлнэб. Нүхэр Сотников манай фермые даагшаар хүдэлхэ зуураа, ниитын хэрэгэй түлөө бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг, ехэ оролдосотой хүтэлбэрилэгшэ байhанаа харуулаа.

Нүхэр Будаевагай дурадхалые үгэ хэлэhэн hүнэй фермые даагша Пурба Санжиевич Матуев, совхозой плановик-экономист Андрей Самбуевич Ошоров болон бусад дэмжэбэд.

Совхозой коллективэй суглаан РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха Прибайкальска hунгуулиин округто гэшүүн болгожо нүхэр **А. Сотниковые** эльгээхэ гэhэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар абаба.

С. Цыдеев.

***

Сэлэнгын Жаргаланта нютагай колхознигууд засаг түрэдөө hунгаха hунгуулинуудай комиссинуудта эрхим нүхэдөө дэбжүүлнэ. hаяхан эндэхи Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй болон алба хаагшадай үргэн суглаан боложо, Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгуулиин Тохойн окружной комиссиин гэшүүдээр hаалишан Галина Гуржаповна Аюшеева, Жаргалантын найман жэлэй hургуулиин багша Доржо Раднаевич Дашиев гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ.

Эдэнэр зоной дунда хүндэтэй, ажалдаа магтаалтайгаар хүдэлжэ ябадаг нүхэд юм. Мүнөөшье тэдэнэр зон нүхэдэйнгөө этигэл найдабарие эрхимээр харюулхань лабтай.

В. Раднаев,
колхозой парткомой секретарь.

***

Улаан-Үдын гүрэнэй типографиин коллективтэ hунгагшадай суглаан боложо, тэндэ ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведтэ hунгаха hунгуулиин 203, 204, 205, 206, 207, 208-дахи, ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын Советскэ районой Соведтэ hунгаха hунгуулиин 44, 45, 46, 47, 48, 49-дэхи участково комиссинуудта гэшүүдые hунгаhан байна.

Тэндэ суглаанай нээгдэhэнэй hүүлээр нүхэд Ф. Старикова, В. Алексеева, Л. Бурдина, А. Паршукова, С. Залуцкий болон бусад хойно хойноhоо үгэ абажа үйлэдбэриингөө эрхим хүнүүдые дэбжүүлхэдэнь, сугларгашад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Профсоюзна организациhаа коммунис ажалай ударнигууд Ф. Коломеец, Г. Рюмина болон хүдэлмэришэд Г. Борисова, А. Давыдова, комсомольско организациhаа А. Николаев, партийна организациhаа К. Кочетова, Р. Миндубаева, Т. Турлакова болон бусад, хамта 12 хүн нэгэн дуугаар hунгагдан дэбжүүлэгдэбэ.

Ц. Цыдыпов.

СОВЕДҮҮДЭЙ hУНГАЛТЫЕ УГТУУЛАН

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь С. Д. Орловтой хөөрэлдөөн

Россин Федерациин Верховно Соведэй, нютагай—хизаарай, областиин, округой, районой, городой, сельскэ болон поселогуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй hунгалта мартын 3-да болохонь.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдhээ уламжалан, политическэ болон ажалай угаа ехэ эдэбхиин бадаржа байhан эрхэ байдалда РСФСР-эй Верховно Соведэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй hунгалтада бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Соведүүдэй hунгалта манай ороной ажабайдалда хододоол ехэ удха шанартай байдаг.

Мүнөөнэй hунгалта бүри ехэ удха шанартай. Энэ яhала ойлгосотой. Ушарынь Советскэ Союз коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха үедөө ороод ябана. Партиин XXII съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, манай орондо коммунизм байгуулха асари ехэ Программые түргэнөөр бэелүүлхын түлөө хото болон хүдөөгэй ажалшад шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ урда тээнь болоhон hунгалтаhаа хойшонхи үе соо ехэ амжалтанууд түйлагдаа. Федерациин промышленность тогтоогдоhон даалгабаринуудаа горитойгоор үлүүлэн, үнгэрhэн жэлэйнгээ түсэбые дүүргэө.

Республикын таряашад 1962 ондо 2.216 миллион пүүд орооhо таряа Эхэ орондоо тушаагаа. Россин Федераци эды шэнээн орооhо таряа урда тээнь хэзээдэшье бэлэдхээгүй юм. Долоон жэлэй дүрбэн жэлэй турша соо РСФСР-эй городууд болон тосхонуудта 200 миллион шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд баригдаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй мүнөөнэй hунгалтанууд үнгэрhэн hунгалтануудта орходоо зарим зэргын илгаатай байна. Эдэ илгаанууднь ямар бэ?

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр үйлэдбэриин шэнжые баримталан, партийна болон советскэ органуудые шэнэлхэн байгуулhанhаа уламжалан, городууд болон тосхонуудта hунгуулиин ами амяараа округуудые байгуулха шухала болоо. Россин Федерациин 5 хизаар болон 37 областьдо хизаарай болон областьнуудай ажалшадай депутадуудай промышленна болон хүдөөгэй Соведүүд hунгагдаха байна.

Хүн зоной олон болоhонhоо уламжалан, hунгуулиин округуудай тоо нэмэхэ.

Түлөөлэлгын нормо мүн лэ хубилха. Нилээд олон районуудай, зарим нютагуудта сельсоведүүдэй томодхогдоhон болошье, нютагай Соведүүдэй депутадуудай юрэнхы тоо үнгэрhэн hунгалтатай [illegible] асуулбал, 30—40 мянга тухай хүнөөр олон болохо байна. Хэрбээ үнгэрэгшэ hунгалтын үедэ нютагай Соведүүдтэ 972 мянга гаран депутат hунгагдаhан байгаа hаа, мүнөө миллион үлүүтэй депутат hунгагдаха.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ, нютагай Соведүүдтэ hунгаха hунгуулиин кампани Соведүүдэй хүдэлмэри hайжаруулгада, олониитын эдэбхи хэшээл дээшэлүүлгэдэ туhална.

Гүрэнэй ажал ябуулгада шэнэ хүсэнүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүдэй, тэдэнэй эдэбхитэдэй тоо олон болоно. Гүйсэдкомуудай хүдэлмэридэ имагтал олониитын уялга дүүргэн, 360 мянга гаран хүн хабаадана. Хүн зоной өөhэдынгөө үүсхэлээр байгуулhан 960 мянга гаран ниитын организацинуудай хүдэлмэридэ 10 миллион үлүүтэй хүн хабаадана. Хэрэг зүбөөр хүтэлэлгын хойноhоо, парти, правительствын шиидхэбэринүүдые наринаар гүйсэдхэхын хойноhоо хиналта хэхэ ажалда Россин Федераци дотор хоёр хахад миллион үлүүтэй ниитын инструкторнууд, хинагшад хабаадана.

hунгуулиин кампани хадаа Соведүүдэй ажал ябуулгые бүгэдэ арадай зүгhөө харалга болоно гээшэ. hунгалтада бэлэдхэлэй үедэ хото болон хүдөөгэй ажалшад хадаа Совет гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикын шухалын шухала асуудалнуудые суглаанууд дээрээ зүбшэн хэлсэнэ, ажахын болон культурна байгуулалтын түнгүүдые гаргана, саашанхи хүгжэлтыень хараална, гүрэнэй аппарадай хүдэлмэри hайжаруулха дурадхалнуудые оруулдаг байна. Нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд хадаа эдэ дурадхалнуудта хаhа саг соонь анхаралаа хандуулха, элирүүлэгдэhэн дутуу дундануудые түргэнөөр зайсуулха ёhотой.

hунгуулиин кампаниин үедэ агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа, тэрээндэ олон миллион хүн хабаадана. Агитаци болон пропагандын элдэб олон янзын арга методүүдые хэрэглэн, агитаторнууд, лекторнууд, элидхэлшэд хадаа КПСС-эй XXII съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд тухай, эб найрамдалай түлөө совет арадай хэдэг тэмсэл тухай, ороной үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые ургуулха, совет хүнүүдэй байдал hайжаруулха, болбосоролыень дээшэлүүлхэ тушаа партиин гаргадаг угаа ехэ оролдолго тухай, социалис демократиин хүгжэлтэ, коммунис байгуулалтада Соведүүдэй дүүргэдэг үүргын саашадаа дээшэлжэ байhан тухай hунгагшадта хаа хаанагүй хөөрэжэ үгэдэг байна.

Мүнөөнэй hунгалтын болоходо эршэ зоригтой, үүсхэл ехэтэй шэнэ хүнүүд Соведүүдтэ нэмэжэ орохо байна. Соведүүдэй хүдэлмэриие шэнэ хэмжээндэ табиха, КПСС-эй Программаар хараалагдаhан угаа ехэ хэрэгүүдые бүтээхэ талаар тэдэнэй ажал ябуулга саашадань hайжаруулха ябадалда тэдэнэр туhалха.

Россин Федерациин хото болон хүдөөгэй олон миллион ажалшад манай бүхы совет арад шэнгеэр түрэл Коммунис парти болон Советскэ правительствые тойрон бүри нягтаар жагсан hунгалтые угтахаа байна

(ТАСС).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ҮЙЛЭДБЭРИИН УПРАВЛЕНИНҮҮДТЭ

Парткомуудай түрүүшын алхам

Бүтээхэ, бэелүүлхэ зорилгонууднай ехэ

Парткомой секретарь Ю. А. Византийскиин хөөрөөнһөө

Манай үйлэдбэриин управлениин партийна конференци боложо, шэнэ парткомые һунгаһаарнь арайхан гэжэ хорёод хоножо байна. Үнгэрһэн энэ саг соо эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Мүнөө парткомоймнай аппарат штадай ёһоор хараалагдаһан хүнүүдээр гүйсэд бүридхэгдөөд, ажал хүдэлмэридөө хам оронхой. Бүтээхэ, бэелүүлхэ түсэб зорилгонууднай тон ехэ.

Энэ жэл үйлэдбэриимнай управлениин харьяата совхоз, колхозуудай ажалшад партиингаа Центральна Комитедэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэ харюу болгон, хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абаха, гүрэндэ худалдаха талаар ехэхэн социалис уялгануудые абаа. Тэрэ уялгануудай ёһоор гүрэндэ 28260 центнер мяхан, 81 мянган центнер һүн, 1140 центнер ноһон, 1190 мянган үндэгэн, 40 мянган центнер ороохо тарян худалдагдаха юм. Энэмнай нёдондо жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ болоно. Жэшээлхэдэ, һү худалдалга 1962 онойхитой сасуулхада 30 гаран процентээр дээшэлхэ.

Энэ тон харюусалгатай социалис уялгануудаа заабол дүүргэхын түлөө управлениин партком, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд түрүүшын үдэрнүүдһээ бүхы хүсэ шадалаа зорюулна. Парткомой инспектор-партэмхидхэлшэ бүхэндэ нэгэ-хоёр ажахы даалгагданхай. Тэдэнэр совхоз, колхозуудай партийна организацинуудтай хамта ажахы бүхэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые абаха талаар байгаа арга боломжонуудые гүйсэд һайнаар хэрэглэхээр эрид хэмжээнүүдые хараалжа эхилэнхэй.

Мүнөө совхоз, колхозуудай бригада, фермэ, отара, гүүртэ, отделенинүүдээр хамтын суглаанууд зарлагдажа, үнгэрөөшэ жэлэй дүн хэлсэтдэжэ, энэ жэлэй зорилгонууд хараалагдана. Эдэ суглаануудай урда тээ парткомой хүдэлмэрилэгшэд партийна организацинуудтай бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Ажахын участок бүхэн гүнзэгы һайнаар шэнжэлэгдэжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха арга боломжонууд тодорхойлогдоно, ажал хүдэлмэриин дутуу дунданууд элирүүлэгдэнэ.

Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохо талаар мүнөө жэл иимэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай. Февраль һарын гаратар тарилгын талмайн хубаарилга ажахы бүхэндэ шэнээр харагдажа дүүргэгдэхэ. Тиихэдэ аша үрэ ехэтэй шэниисэ, кукуруза, горох, бобы гэхэ мэтэ ургамалнуудай талмай горитойхоноор үргэдхэгдэхэ. «Сибиряк», «Восточные Саяны», «Маяк» колхозууд болон Саянай совхоз пропашной гуримда гүйсэд орохо ёһотой.

Газар таряалангай ургамалнуудай ургаса эрид дээшэлүүлхын тула энэ жэл 300 тонно аммиачна уһа асаржа хэрэглэгдэхээр хараалагданхай. Иимэ уһаар намар хахалагдаһан газарые үтэгжүүлхэдэ, хара паарһаа үлүү ургаса үгэдэг гэжэ бэшэ область, хизаарнуудай дүй дүршэл харуулна. Энээниие ажахы бүхэндэ хэрэглэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ эхилэнхэй.

Түнхэнэй совхоз, колхозууд хахалжа боломоор газараа хахалжа, культурна ургамалнуудые таридаг болоо гэхэ хэрэгтэй. Тарилгынгаа талмай тэдэнэр саашадаа хада уула гү, али тайгын модо сабшажа үргэдхэхэ болоно. Тооложо үзэхэдэ, нэгэ гектар тарилгын газар элдүүрилгэдэ 150 түхэриг гарана. Хахалагдаһан шэнэ газарай гектар бүриһөө 17—20 центнерһээ бага бэшэ шэниисэ абтадаг. Тиин шэнэ газар хахалалгада гаргагдаһан гарза хоёр жэлэй туршада гүйсэд тэхэрихэ гээшэ. Тиимэһээ манай совхоз, колхозууд шэнэ газар саашадаа хахалжа, тарилгынгаа талмай үргэдхэхэ юм. Мүнөө жэл 1200 гектар шэнэ газар хахалагдахаар хараалагдана.

Бэелүүлхэ шухала зорилгонуудаймнай нэгэн гэбэл энэ жэл заабол Аха нютагта газар таряалангай ургаса абаха бологдоно. Тиихын тула Аха голой адагаар 300 гектар шэнэ газар хахадагдаха юм. Мүнөө ехэхэн бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэжэ эхилэнхэй. Түрүүшын жэл богони болзорто эдеэшэдэг ешмээн болон обёос таригдаха.

Ниитын малай тоо толгой олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар тон ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ гээшэ. Мал ажал дээрэхи хүндэ хүшэр хүдэлмэри оньһожоруулхаар эрид хэмжээнүүд абтаха.

Ахын олонхи колхозууд жэл бүри үнеэн бүриһөө 250—300 литр һү һаана, нэгэ малай амидын шэгнүүр 200—220 килограмм татана. Түнхэнэйшье ажахынууд адуу малһаа үшөөл бага продукци абана. Тиимэһээ ойрын сагта малай үүлтэр һайжаруулха тон шухала зорилго үйлэдбэриин управлениин, совхозой дирекци, колхозуудай правлени, парторганизацинуудай урда табигдана.

Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар Коммунис партиингаа хараалһан туйлай ехэ зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула ажахы бүхэн ажал хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл, эрдэм бэлигэй туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой. Энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхээр хараалагдана.

Бүхы ажахынуудаймнай үнеэд, хонид болон гахайнууд искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө мочевина болон бусад хэрэгсэлнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Олонхи ажахынууднай, илангаяа Ахын колхозууд адуун һүрэг олоор үдхэхэ һайн арга боломжонуудтай. Тиихэдэ Түнхэндэ гахайн мяха ехээр абажа болохо. Энэ талаар хэмжээнүүд абтажа эхилэгдэнхэй.

Юумэ бүхэнэй амжалта арад зоной үүсхэл, оролдолгоор туйлагдадаг гэжэ хэндэшье һайса мэдээжэ. Тиимэһээ партком, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд совхоз, колхозуудай партийна организацинуудтай ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин хэмжээ эрид дээшэлүүлхые оролдоно. Энэ хүдэлмэри ажабайдал, ажаһуудалтай хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар ажахы бүхэнэй урда байһан түсэб, зорилгонуудтай нягта холбоотойгоор ябуулагдана.

Конференциһээ хойшо үнгэрһэн саг соо партком партийна организацинуудай секретарьнуудай болон колхозуудай ревизионно комиссинуудай түрүүлэгшэнэрэй семинар, багшанарай болон хүдөө ажалшадай зүблөө үнгэргөө. Январиин 30-да коммунис ажалай ударнигуудай, тэрэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэжэ байгшадай слёт үнгэргэгдэхэ. Совөдүүдэй һунгалтын үнгэрһэнэй һүүлдэ арадай дружиннигуудай слёт зарлагдаха. Парткомой хүдэлмэрилэгшэд эхэнхи сагаа совхоз, колхозуудаар, ажалша арад зоной гүн соо үнгэргэнэ.

Иигэжэ үйлэдбэриин управлениин партком, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд ажал хүдэлмэриингөө түрүүшын алхамуудые хэжэ эхилбэ.

Зар... зуулай... равлен... дын н... Нивел... шинин... бригад... нуудаа... заһабр... бригад... заһаба... рилгын... бүри 1... хүрэт... раг дол... (зүүн... Н. Т. ... «ДТ-5... бармин...

А. ...

Худөө бэшэгшэдэй шалгалта

ШУХАЛА ХЭРЭГТЭ ЁҺО ТЭДЫГЭЭР ...

Худөө ажахымнай жэлһээ жэлдэ хүсэтэ машина, техникээр улам зэбсэгжэжэ байһаниинь элитэ. Мүнөө ямаршье колхоз, совхозуудта элдэб түхэлэй трактор, машинанууд болон хүнэй ажалые хүнгэдхэхэ оньһон түхеэрэлгэ, зэмсэгүүд яһала олон болонхой бшуу.

Хэнэйшье мэдэһээр эдэ бүхы техникэ, зэмсэгүүдые зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхын тула һайн бэлэдхэлтэй, мэргэжэл шадабари ехэтэй механизаторнууд улам олон хэрэгтэй болоно ха юм. Илангаяа таряа, үбһэ хуряалгын халуун хүдэлмэриин хаһа соогуур трактор, комбайн болон бусад машинануудые хоёр халаанда, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гэхэдэ механизаторнууд дутажа, энэ шухала ажал һаатадаг, унжагайрдаг байһаниие үшөө дахин дурдаадшье яалайб. Энэмнай бүгэдэндэ элитэ ха юм даа.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, Хэжэнгын совхозойхид нёдондо жэлэй һүүл багаар механизаторнуудай мэргэжэл шудалха бүгэдэ ниитын һуралсал эмхидхэжэ эхилһэн байгаа. Тиигээд эндэхи отделенинүүдтэ трактор, комбайн, машина шудалха 106 хүнһөө бүридэһэн табан бүлэг эмхидхэгдээд, ноябриин 1-һээ хэшээлээ захалһан юм.

Нэн түрүүн совхозой түб тосхондо байгуулагдаһан трактористын мэргэжэл шудалха бүлэгэй һуралсал тухай тогтожо хэлэе. Эндэ 26 хүн (олонхинь гүүртэ, фермэнүүдэй һаалишад, хонишод) инженер-механик К. Шоёновой хүтэлбэри доро хэшээлээ түсэбэй ёһоор, яһала һонирхолтойгоор үнгэргэнэ гэжэ тэмдэглэмээр. Нүхэр Шоёнов материалнуудые һурагшадай һайнаар ойлгохо, ухаандаа бүхөөр хадуухын тула харуулан ойлгуулха зүйл, түхеэрэлгэ шадамараар хэрэглэнэ. Ехэнхи хэшээлээ трактор, машинын гаражда үнгэргэдэг байна. Тус бүлэгтэ һурагшад хэшээлдээ журамтайгаар хандажа, эдэбхитэйгээр һурана.

Мүн совхозой 6-дахи отделенидэ эмхидхэгдэһэн 18 хүнһөө бүридэһэн һуралсалай бүлэгые залуу техник-механик Даша Осоров баһал муу бэшээр үнгэргэнэ гэжэ хэлэхээр.

Тиигэбэшье совхозой зарим отделенинүүдтэ эмхидхэгдэһэн бүлэгүүдтэ хэшээлынь үшөөл эмхигүй муугаар, ёһотой бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Жэшээлбэл, 4-дэхи отделенидэ (Лёоновко тосхондо) эмхидхэгдэһэн кружогто оройдоол 13 хүн һурадаг нэрэтэй. Теэд тэдэнэй олонхинь хэшээлдээ хайша хэрэгээр хандана, һүүлэй үедэ зариманиинь һурахаяашье болишоо.

— Энэ 13 хүниие недели бүри суглуулжа һургаха гээшэ ехэл бэрхэтэй болошоо. Зариман элдэб шалтагаан баряад, һургуулидаа ерэнэгүй. Жэшээнь, «Зургаанай зам» тосхонһоо хэдэн малшад, хонишод ерэжэ һураха ёһотой аад, мүнөө оройдоол нэгэ хүн һуралсана,—гэжэ кружогые даагша, отделениин механик П. С. Булыгин хэлэнэ.

Тэрэшэлэн совхозой түб тосхондо бии болгогдоһон комбайнерай мэргэжэл шудалха кружогто 30 хүн һураха гэжэ түсэблэгдэһэн аад, ноябриин 15-һаа хойшо 18 хүн һуража эхилбэшье, тэдэнь үдэрһөө үдэртэ улам үсөөржэ, мүнөө 11-дээ хүрөөд байнхай. Элдэб шалтагаанаар хэшээлыньшье ходо хойшолуулагдажа, хоёр һара соо оройдоо 11 дахин үнгэргэгдөө. Эдэниие совхозой МТМ-е даагша техник-механик В. Базаржапов хүтэлбэрилдэг.

— Энэ кружогтомнай ехэнхинь совхозой конторын хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад һуралсаха аад, һүүлэй үедэ тэдэнэй олонхинь хэшээлдэ ерэхэеэ болишоо. Мүн ном дэбтэр, харуулан ойлгуулха хэрэгсэл дуталдажа, бэрхэтэй ушар тохёолдуулна,—гээд тэрэ хэлэнэ.

— Совхоздоо хэды механизаторнуудтайбта?—гэжэ главна инженер Д. Цыренжаповһаа асуухада:

— Ажахыдамнай хамта элдэб түхэлэй 115 трактор бии. Тэдэниие жол... бараг мэргэж... той 127 тракто... харюусана.

Теэд эдэ бү... дые хабарай ... хуряалгын үе... да хүдэлгэхын ... гаран трактор... рэгтэй болоно ... дые һайн мэдэ... хозой дирекци... низаторнуудай ... далха бүгэдэ ... һайнаар эмхи... рист, комбайне... бэлдэжэ гарга... һээ һаналаа та... дөө энэ шуха... партийна коми... дээрэшье хэлэ... гайхалтай.

Механизатор... жа гаргаха гү... шанартай хэр... хидхэхэ, үдэр ... табиха гээшэ ... ци болон парт... зорилго болон...

Шалгалтада ...

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛ...

Хабарай тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахаа байһан Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина» колхозой механизаторнууд машина, техникээ заһабарилха хүдэлмэреэ мартын нэгэн болотор дүүргэхээр шиидэнхэй. Эндэхид илангаяа тракторнуудаа, сеялкэнүүдээ, плугуудаа, мүн борнойнуудаа һайнаар саг болзортонь заһабарилха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна.

Колхоз хамта 18 «ДТ-54», 8 «Беларусь» трактор, 54 сеялкэ болон хэдэн арбаад борной, плугуудые заһабарилха юм. Мүнөө 10 «ДТ-54», 5 «Беларусь» тракторнуудаа, 14 сеялкэ заһабарилжа, гүйсэд бэлэн болгоо. Заһабари хэдэг механизаторнуудай дундаһаа нүхэд Андреев, Болонев болон бусад шалгарна. Эндэхид трактор болон хүдөө ажахын бүхы машинануудаа «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй аймагууд хоорондохи бүлгэмэй Гашайн мастерскойдо заһабарилдаг юм.

Гадна «Забайкалец» колхозой механиза... райнгаа эрты... лэдхэл ехэтэй... дэхид тарилга... шина, техникэ... дүүргэхэеэ ба...

Тиигэжэ ... үйлэдбэриин ... рьяата ажахы... заторнууд ... һунгалтануудa... лэг ехэтэйгээр...

30—35 КИЛОГРАММААР Н...

«Коммунизмын зам» колхоздо (Зэдын үйлэдбэриин управлени) эбэртэ бодо мал шахан таргалуулха гурбан гүүртэ эмхидхэгдэһэн байна. Тэдэнэй нэгэниинь Мэргэн Шанаа гэжэ нютагта байрланхай.

Энэ гүүртын малшад Мүнхэ Данзанов, Бальжан Дашиев, Галина Данзанова 50 толгой мал анхаралтай һайнаар харууһалжа, 43 хоногой хугасаа соо толгой бүриинь шэгнүүрые 28—30 килограммаар нэмээгээ. Тиигэжэ январиин эхеэр гүрэндөө тарган гэгшын мяха тушааба.

Мүнөө эндэ дахин 50 гаран бодо мал бигдаа.

— Эдэнээ ... гой туршада ... луулха дааба... бүхэнэй шэг... лограммаар ... зорилго табя... уялгаяа заат... арга боломж... шье, шэмэ... талха тарян... мэтэшье яһа... гэжэ Мүнхэ ... дамтайгаар ...

Зэдын Мэ... эдэ малшад ... болохо һун... шэнэ бэлэгэ... зоригжонхой.

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин...

НАРАЙ ТҮЛНҮҮДЫНЬ ГА...

Байгша ондо Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин ажахынуудта хамта 117 мянган хурьган абтаха юм. Бүхы хурьгадынь гол түлэб январь-март һаранuудта абтаха байна. Январиин түрүүшын 10 хоногой туршада энэ управленидэ 15800 хурьган абтаа һэн. Зүгөөр тэдэ хурьгадайнь 147-ниинь гарзалшоо. Зарим ажахынуудта олон хурьгаяа үхүүлжэрхиһэн байна. Жэшээлхэдэ, «Путь Ленина» колхоз 470 хурьгадайнгаа 37-ень гарзалуулаа. Тиихэдэ «Победа» колхоздо 25, «Забайкалец»—30, Ждановай нэрэмжэтэ—80 хурьган үхэшөө.

Нарай хурьгад иимэ олоор юундэ гарзалжа эхилээб гэхэдэ, нэрлэгдэһ... эхэ хонидой ... туранхай, бай... сэд түхеэрэ... Илангаяа ... олон газарта ... муухайгаар ... олон хурьгаша...

Гадна энд... 2600 поршоон... 59-ниинь гарз...

Хурьгадай ... хонуудай үхэ... тула Мухар-Ш... риин управле... лэгшэд болон ... яаралтай хэм... тэй.

ПАРТИЙНА ХИНАЛТА ТУХАЙ ЛЕНИНЭЙ ЗААБАРИИН ЁҺООР

(«Рабкриниие бидэнэр яажа шэнэдхэн хубилгаха ёһотой-бибди» гэһэн В. И. Ленинэй статьягай гараһаар 40 жэлэй ойдо зорюулагдана)

Арадай ажахые партиин зүгһөө хүтэлбэрилгэ шэнэдхэн хубилгаха тухай асуудал хаража үзэхэтээ хамта партийна, гүрэнэй ниитын хиналта нарижуулха шухала гээд И. С. Хрущев КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ хэлээ һэн.

Парти ба гүрэнэй шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ хинан шалгаха хэрэг эрхим һайнаар табигдаһан байгаа һаа, коммунис байгуулалтын дабшаса һураггүй хурдан байха һэн. Шалгалта, хиналтын хэрэг зүбөөр эрхилхэ гээшэ парти ба гүрэнэй ажал ябуулгын шухала хуби мүн, партийна, гүрэнэй хүтэлбэри нарижуулха, ажалша олониитэтэй партиин холбоо барисаа бэхижүүлхэ, хамтын хэрэгтэ олониитые хабаадуулха шухала арга нүхэсэл болоно.

Мүнөөнэй хиналтын гол дутагдал юуб гээд нүхэр Н. С. Хрущев элидхэл соогоо асуудал табина. Партийна ба гүрэнэй зүгһөө хиналта хэдэг нэгэ центр гэжэ байгаагүй. Партийна хиналтые абаад үзэе. Союзна республикануудай компартиин ЦК-нууд, крайкомууд болон обкомуудай зүгһөө хиналта, шалгалта һулаар бэелүүлэгдэдэг, партиин шиидхэбэринүүдэй хэр дүүргэгдэжэ байһыень хүсэдөөр шалгадаггүй, партийна хиналтын тусгаар зургаан үгы байгаа. КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи партийна хиналтын комитет, нютаг нютагуудта байдаг партийна комисси хадаа ехэнхидээ коммунистнуудай имагтал журам эбдэһэн хэрэг гү, али гомдол мэдүүлгэ харадаг ажалтай һэн. Тэрэнэй хиналта тухай хэлэхэ болоо һаа, үшөөл хангалтагүй гэжэ тэмдэглэхээр. Эдэнэр хадаа олониитэ ажалшадтай холбоо барисаа муутай, хиналта шалгалтын хүдэлмэридэ эдэбхитэдые хабаадуулдаггүй шахуу байһан юм.

Худал хуурмаг мэдээ хүргэжэ, гүрэниие мэхэлхэ, элдэб абали эдишэ абаха, гүрэнэй зөөри үбэршэлхэ мэтын элдэбын хазагайралтануудые элирүүлэн усадхаха гээшэ хиналтын зургаануудай гол шухала зорилго мүн.

Партиин ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ байгуулагдаһан партийна болон гүрэнэй хиналтын комитет хадаа ажалша олониитын хабаадалгатайгаар хододоо хүдэлжэ байдаг партийна ба гүрэнэй нэгэдэмэл хиналта бии болгохо гэһэн Ленинэй сурталай бэелэл болоно.

«Хүдэлмэришэн, таряашанай инспекци яажа шэнэдхэн хубилгахаб» гэһэн В. И. Ленинэй статьягай гараһаар 40 жэлэй ой гүйсэбэ. Энэ статья соо хэлэгдэһэн сэсэн мэргэн заабариин ёһоор хиналтын шэнэ ёһо гурим бии болгогдобо.

В. И. Ленин энэ асуудал ямар сэсэн мэргэнээр табидаг байгаа гээшэб! Хүдэлмэришэн-таряашанай инспекциин зорилго хадаа «бариха», «элирүүлхэ» бэшэ (энэмнай сүүдэй хэрэг, рабкрин сүүдтэй дүтэшэгшье һаа, адли ажалтай бэшэ), харин тэдэниие заһажа шадаха хэрэгтэй. Хаһа саг соонь заһаруулха гээшэ рабкринай гол шухала зорилго мүн гэжэ В. И. Ленин заадаг һэн. Мүнөө байгуулагдаһан хиналтын зургаан хадаа Ленинэй зааһан энэ зорилгые бэелүүлхэ ёһотой.

Шэнээр байгуулагдаһан хиналтын зургаанууд партийна, советскэ органуудтай хамта партиин Программа, КПСС-эй съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ, коммунис байгуулалтын ударидалга һайжаруулха хэрэгтэнь туһалха юм. Парти ба гүрэнэй гаргаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгаха гээшэ хиналтын зургаанай хэрэг. Промышленностьдахи, барилгадахи, хүдөө ажахыдахи арга боломжонуудай хэр зэргэ хэрэглэгдэжэ байһые үдэр бүри шалгаха шухала.

Энээнтэй хамта урдань хиналта шалгалтын бэелүүлэгдэдэг тушаа өөрынгөө дүй дүршэлһөө хэдэн үгэ хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Бурят-Монголой АССР-эй хүдэлмэришэн-таряашанай инспекциин арадай комиссариадай 1928 оной январиин 6-най мандат намда бии юм. Энээниие намда үгэжэ тус захиргаанай зургаан Түнхэнэй аймагай ажалшад болон эмхи зургаануудай гомдол шалгаха гэжэ даалгаһан байгаа. Гадна партийна шалгалтын комиссиин түлөөлэгшөөр ябаһан намда Совет засагай зургаануудай хүдэлмэри шалгажа, хойрог нобшо ябадал усадхаха хэмжээ абаха даабари үгтөө бэлэй.

Зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд тушаа оруулһан гомдолнуудынь үнэн зүб байлаггүй, харин хардаһаншье ушар элирдэг һэн. Жэшээнь, Ахын Хушууһаа (тэрэ үедэ Ахын Хушуун Түнхэнэй аймагта оролог байгаа) партиин обкомдо, РКИ-гэй наркомдо нэгэ иимэ гомдол ороһон байгаа: совет хүдэлмэрилэгшэд буруу ябадал гаргана—абали эдишэ абана, албан тушаалайнгаа эрхэ хэтэрүүлэн хэрэглэнэ гэхэ мэтээр гомдоһон юм. Энэ ушарые шалгахада, тэндэхи нютагай нюдарган баяшуул болон бусад этэгээдүүд үнэн сэхэ хүнүүдые зорюута хардаһан байба. Эдэнэр хадаа тиихэдэ байһан Хушуунай гүйсэдкомой түрүүлэгшые, милициин зургаанай түлөөлэгшые хардаха гэһэн байгаа. Нютагтаа эдэ хүнүүд зоной дунда хүндэтэй байһан байба. Эдэнэр ажалшадай, илангаяа эхэнэрнүүдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байгаа.

Иигэжэ совет хүдэлмэрилэгшэдые хардаха гэһэн нюдарган баяшуулай һэдэлгэ элирүүлэгдээ бэлэй. Энээнтэй хамта эдэнэрэй харша үйлэ хэрэг (колхозой байгуулалтада, Совет засагта эсэргүү ажал ябуулдаг байгаа) элиржэ, Аха нютагһаа сүлэхэ гэжэ шиидхэгдэһэн юм.

Тэрэ үедэ—Совет засагай, колхозой байгуулалтын түрүүшын жэлнүүдтэ нюдарган баяшуул болон бусад этэгээдүүд үнэн сэхэ хүнүүдые хардажа гүрдэжэ, хүндыень бууруулха гэжэ һэдэдэг байһан юм. Иимэ сагта партийна, гүрэнэй хиналтын зургаанууд тон ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

Мүнөө шэнээр эмхидхэгдэжэ байгаа партийна ба гүрэнэй хиналтын комитет хадаа партиин, гүрэнэй шиидхэбэри бэелүүлгын хэрэг ходо шалгаха, алибаа журам наринаар сахихаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһалха байһаниинь элитэ.

И. Ковалев,
1913 онһоо партиин гэшүүн, РКИ-гэй хүдэлмэрилэгшэ ябаһан.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1963 оной январиин 23.

...саана Улаан-Үдын ТЭЦ-эй котельна цехэй слесарьнууд (зүүн гарһаа): Г. Курушов, И. Хэлзушин гэгшэдтэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо һам. ...коллектив соонь эдэ нүхэдые хүндэлдэг, түрүү ажалыень жэшээ болгон абадаг.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...ЖАЛАЙ БАЯР

ОЧЕРК

...үй үнгэргэдэ... ...нинүүд хойно... ...абаа. Элдэб ...эрэлгэдэнэ ...ал болонхой. ...шэлэн абахаар ...буухаар хай-...

...лын саагуур то... ...юндэ иигэжэ ...? Һэегүйгөөр ...? гэһэн бодол... ...«хилһэн хэ... ...хүргэ, хахад ...са» гэһэн нан... ...анда юундэ...

...новоч хоёр хамсыгаа шуугаад, конвейер дээрэ һахы һалаг болоно.

— Хаягтыл даа, энэ зоболонто хэрэгээ. Таанадай ухаагаар бүтэхэ юумэн бэшэл. Конструкторнууд, инженер, технигүүд бии ха юм. Тэдэнэй хэхэ ажал бэшэ гү?—гээд тэндэһээ нэгэ хүдэлмэришэн енгүүрхэбэ.

— Барһад, алдар солын түлөө зобонош, мүнгэнэй хойноһоо хүэн алданаш бэшэ гү?—гэжэ баһа нэгэн хажууһаань хасардаба. —Эй, Владимир Иванович, самовараа зохёогоо һаашни һурагтүй дээрэ, бултадаа сай уужа жаргаха һэмди.

— Таанад яатараа һанаагаа зобонот? Иигэжэ байнхаар туһалаа һаатнай дээрэ һэн,—гэжэ Немочин аягүйрхэбэ.

—Һэ, туһалха гэжэ гү?.. Бидэнэй ухаанай хэрэг бэшэл,—гээд тэрэнэй дүтэлхэдэнь, архиин үнэр аманһаань хангалтаба.

— Өөһэдтөөл һанаагаа зобогты, яндуулнууд,—гэжэ уур сухалаа хүрэһэн Владимир Иванович толгойгоо үргэбэ:—ажалай үдэр һаяхан эхилээд байна, ши тиихэдэ үшөө мангарһаа һалаагүй ябажа байхаш. Ошожо хэхэл юумэеэ хэжэ байгты...

Владимир Ивановичай гэнтэ мэдэхэдэ саг түргэн ябашаһан байба. Хоёрдохи халаанай хүдэлмэришэд ажалаа захаланхай, түрүүшын халаанайхидай мүр сараашье үгы. Харин уралан нарижуулагша цех соогоо байһаар ха юм.

Иигэжэ хүдэлмэрилжэ байхадаа үсэгэлдэр углөөгүүр һамганайнгаа хараал табиһаниие ээзлүүдгүй һанана:

— Бэшэ хүнүүдые харахадамни хүн лэ шэнги саг соогоо гэртээ ерэдэг, һамгадтаа туһалдаг. Ши яахадаа иигэшэһэн хүн гээшэбши? Үглөөнэй харанхыда ошоод, үдэшын бүрэнхыдэ бусахаш. Хэн шамайе сүүдхэдээ 16 час соо хүдэлэ гэдэг юм? Хэһэн ажалайшье үрэ балай харагдагшагүйл...

Владимир Иванович иигэжэ гашайдуулжа һуухадаа, олон бодолнуудта абтан, дарууханаар иигэжэ харюусаа һэн:

— Хүн амараа һаа, хэдышье болотор амаржал байха юм бэзэ. Теэд эхилһэн юумэеэ эсэстэнь гаргангүй һалаха аргамгүйл. Мүнгэнэйшье түлөө иигэжэ ябана бэшэб, ши ойлгохо ёһотойш.

Владимир Иванович Немочин үшөөл олохон һунинүүдые үргэһэ нойргүйгөөр үнгэргөө, олохон хуудаһа саарһан зураража хаягдаа. Иимэ ехэ ажал хэлэнэйнгээ һүүлдэ консервын банкада мяха хэхэ шэнэ аргаяа хүсэндэнь хүргэжэл һалаба. Гэбэшье оролдоһон хэхэ гэсэн урагшагүйдэбэ. Туршалтын дээрэ үшөө нэгэ дутуу дутагдал ерэбэ: банка бүхэндэ хэгдэһэн мяхан шэнгүүрэйнгээ талаар адли бэшэ байшоо.

Дахин задалха хүдэлмэри гараба. Дахин заримшуул: —Немочинойнмай автомат барабагүй,—гэлсэбэ.

Уралан нарижуулагша урма зоригоо хухарбагүй. Үшөө олон үдэр хоногууд үнгэрбэ. Одоошье үнинэй хүлеэгдэһэн туршалгын саг ерэбэ. Немочиной автомат табигдаба. Олон хүнүүд ехэл һонирхонхой тойроно, хагшална. Түхеэрэлгын конвейер аргааханаар хүдэлжэ, мяхаар дүүргэгдэһэн банканууд хойно хойноһоо һубарилдан, нэгэ жэгдэхэнээр эрьелдэжэ байһан барабан соогуур гарахадаа хабхаглагдаад лэ саашална. Түрүүшын хэдэн арбаад банкануудые задалжа үзэхэдэ, шэгнүүрынь тон адлинууд байба. Банканууд соо агаар үгы, хэршэмэл мяхан улаахан үнгэеэ зааханшье гээгээгүй, борлоһон, харлаһан юумэ үгы. Халаанай һүүлээр Владимир Иванович Немочиной зохёон бүтээһэн автомат хүнэй гарай туһаламжагүйгөөр 38 мянган банка консервэ гаргаад байба. Оройдоол үсэгэлдэр, энэ автомадай бүтээхэ ажал дээрэ арбан эхэнэр хүдэлмэрилжэ байгаа. Ваакумай даралтын хүсөөр хүдэлдэг энэ автомат тусхай комиссиин шиидхэбэреэр үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ болоо. Жэл соо 10 мянган түхэриг арьбалха арга олдоо. Мүнөө тэрэ автомадайнь бүтээсэ бури ехээр дээшэлүүлэгдэбэ: нэгэ час соо аяар 6250 банка консервэ гаргана...

Владимир Иванович хүлһэеэ яаралгүйхэн аршаба. Баярай толон нюуртань яларжа байхадал гэнэ. Одоошье даа, үнинэйл домоглоһон хүсэлынь бэежэбэ ха юм. Тэрэнэй оролдолгын хүсөөр бүтээһэн автомадай ашаар Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервнэ заводой хүнүүдэй ажал хүнгэдхэгдэбэ гээшэб!

Владимир Иванович гэр тээшээ яаралгүйхэн гэшхэлнэ. Үдэшын боро хараан боложо, Улаан-Үдэ хото ямаршьеб һаарал манан соо харагдана. Гэнтэ хэдэн мянган галнууд үйлсэ, гудамжануудаар носошобо. Тэдэнэр баяртайгаар эмнилдэн, Владимир Ивановичые амаршалһан шэнгеэр ялагашалдана. Ажалай баяраар, ажалай амжалтаар гэһэншүү.

Г. Харченко.

...ВОЗҺОО—ЭЛЕКТРОВОЗДО

...шын үдэр һэн. ...нуудые заһабари... хүдэлмэришэд ...хабсаралгынгаа ...Эндэ суглараг... ...лэй үшөө нэгэ ...түгэсөөр дүүр... ...тэмдэглэбэ.

...жэл тус заво... ...хүдэлмэришэ... ...илгаатай жэл ...адэ, тэдэнэр ...элсүүлэн, үй... ...нологиие ху... ...тон ехэ хүдэл... ...а. Иигэжэ нё... ...ль һарада тү... ...воз заһабари... ...эй.

...цех соо сугла... ...ынхеэ заһаба... ...ые холын аян ...улгын ёһололдо...

Нүүрһэнэй галай, уһанай ууралай даралтын хүсөөр ябадаг паровозуудые аяар гушаад жэлэй туршада заһабарилжа байһан эдэ хүдэлмэришэдэй дунда заводой алдар солотой хүнүүд: мастер Иван Каховский, Владимир Торбеев, Владимир Медостав гэгшэд түрэл заводоо барижа ашаглалгада үгэһэн, түрүүшын паровоз заһабарилан гаргаһан, мүнөө һүүлшынхеэ холын аянда мордохуулхаяа байһан тухай һонирхолтой үгэнүүдые хэлээ. Теэд яахаб, юумэн бүхэн хубилжа, хуушанай юумэ улаболожо, шэнэ юумэн һалбаран хүгжэнэ ха юм. Хуушанай паровозууд шэнэ түхэлэй, хүсэ ехэтэй электровоз болон тепловозуудта түригдэн, хойшоо гаража байна.

Мүнөө заводоймнай олон цехүүдтэ дандаа электровозуудай детальнууд заһабарилагдана. Локомотив хабсаралгын цехһээ гараһан лини дээрэ сэнхир ногоон шэрэтэй, шэб шэнэхэн электровозууд зэлэ татан жэрылдэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ заводоймнай цех бүхэндэ РСФСР-эй, Бур-АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтын хүндэлэлдэ социалис мүрысөөнэй эршэ улам үргэдэнэ. Һаяхан коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн инструментальна цехэй, локомотив хабсаралгын, бусад цехүүдэй коллективүүд жэлэй түрүүшын үдэрһөө продукци үйлэдбэрилхэ графигаа уридлажа ябана.

А. Хараев.

ШҮЛЭГҮҮДЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Түрүүшын туршалгануудтухай хэдэн үгэ

Манай буряад поэзи жэлһээ жэлдэ улам һалбаржа, баяжажа байһан намтартай. Доороһоо урган гараһан залуу бэшэгшэдэй ханхинамэ хонгёо абянууд, зүрхэнэй уянгата долгинууд, аха заха поэдүүдэй удха түгэлдэр уран һайхан шүлэгүүд, поэмэнүүд уншагшадай дурые буляадаг болонхой.

Һүүлэй үедэ манай редакцида шүлэгүүд яһала олоор ерэнэ. Һургуулиин шабинаршье, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдшье, студентнүүдшье бидэндэ бэшэнэ, түрүүшын туршалгануудые эльгээнэ, газетэдэ толилхые хүсэнэ. Һайн һайхан эдэбхи хүсэл. Эдэ шүлэгүүдые хаража үзэбэбди. Теэд бүхы шэнжэлһэн шүлэгүүд соомнай ёһотой зохёол болоо гэхээр зүйлнүүд хомор байба.

Цэбэгмэт Бадлуев (Мухар-Шэбэр) хэдэн шүлэгүүдые эльгээгээ. «Үдэшэлэн» гэжэ шүлэг соогоо Цэбэгмэт «хээлитэйхэн хонидоо хотондоо туужа асараад», гэртээ орожо, эжынгээ шанаһан сай уужа, «бэеэ халаагаад» унташана. Поэт бүхэнэй шүлэгүүдээ иимэрхүүгээр бэшэхэ болоо һаань, юун болохо гээшэб? Теэд мүнөөнһөө зохёолдоо иимэ хойрогоор хандаха болоо һаа, һайн шүлэг бэшэжэ һурахань бэрхэтэй ха юм.

Дансаран Дамбиев (Хэжэнгын дунда һургуули) шүлэгүүдые бэшэдэг, мүн арадай дуунуудые суглуулдаг хүн. «Хэжэнгэ» гэжэ шүлэг соогоо иигэжэ бэшэнэ:

Аяр шара наранай элшэ
доогуур
Аажамаар урдаа Хэжэнгэ
гол,
Аба, эжын альган дээрэ
Айдар бэем урган байгаал.

Миил толгой холбуулаад, үгэ суглуулхада шүлэг болоногүйл даа.

Шүлэг бэшэлгые хүнүүд нарин дарханай хэрэгтэй сасуулдаг, тэрэ нээрээшье зүб байха. Теэд манай эхилэн бэшэгшэд шүлэгөө бэшэхэдээ үгэнүүд тухайгаа һайтар бодожо үзэдэггүй, дайралдаһан лэ, бадагуудые суглуулаад, энэмни зохёол болоо гээшэ ха гээд, хэблүүлхэ һанаатай редакцида эльгээжэрхинэ.

Иимэрхүү дутагдалнууд **Нимбу Цыденжапов** (Баргажан), **Владимир Ленхоев** (Улаан-Үдэ) гэгшэдэй шүлэгүүд соогуур үзэгдэнэ. Тэдэнэр түрүүшынгээ туршалгануудые хайша хэрэг бэшээд, тэдэнээ нүхэдтөөшье уншажа үгэнгүй, зохёол болоһон болоошьегүйень мэдэнгүй, хэблэлдэ толилхые хүсэнэ.

Нима Цынгуев (Улаан-Үдэ) үнинэй шүлэг бэшэдэг юм. Үшөө 50-яад онуудта тэрэнэй зохёолнууд толилогдодог байһан. Тиибэшье Цынгуевай ургалта оройдоошье харагданагүй. «Шэнэ жэлээр» гэһэн шүлэгынь юрэнхы хөөрөөн болошоо. Ямаршье тобшолол, удха гэжэ байхагүй, шэнэ жэлэй урда тээхи баярта мэдэрэл үзэгдэнэгүй, юрын лэ жороо үгэнүүдые хүрмэһэн ябадал.

Чимит-Цырен Зуртанов (Баргажан) инаг дуран тухай шүлэгүүдые бэшэнэ. Зүб даа. Залуу хүн өөрынгөө сэдьхэлэй сэбэр һайхан мэдэрэл тухай бэшэнгүй яахаб. Теэд Зуртанов тэрэ мэдэрэлэйнгээ охиие, хэды шэнээн тунгалаг арюун байһые уранаар харуулжа шаданагүй. «Студенткэ басаганда» гэжэ шүлэг соогоо сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмөөр, этигэмээр үгэнүүдые олоогүйнь харамтай.

Мүн иимэрхүүгээр **Булат Дамбаев, Иван Хамгушкеев** (Улаан-Үдэ) инаг дуран тухай бэшэнэ. Шүлэгүүдынь ёһотой зохёол боложо шадаагүй. Шүлэгэй мүр гээшэмнай өөрын удхатай, хэмжүүртэй, ямаршье бодол хүндэ түрүүлмээр байдаг.

Һүүлэй үедэ манай поэдүүд ябаган шүлэгүүдые бэшэхэ заншалтай болонхой. Нээрээшье, зарим зохёолнууд ябагадашадаг, юрэл стол тойроод гүйлэн гурбатайхан үхибүүн шэнги болошодог. Холын бодолгүй, миил энээхэн тэрээхэн гээд, залиршаһан удхатай шүлэгөөр уншагшые баясуулхын аргагүй.

Жэшээнь: **Цыден Цырендоржиев** (Яруна) богони шүлэгүүдые эльгээнэ.

Мүшэтэ замбуулин
хуудам хурмастын
уудамда
Одохон, одохон
оюун сагайм гэрэлхэн,
Сэдьхэл заяандам
аянгын гүйдэл харбаһан
Дуунайм утаһан,
дуранайм нангин һүлдэхэн.

Энэ шүлэгөөрөө Ц. Цырендоржиев өөрынгөө сэдьхэлэй нэгэ долгиие уншагшадта харуулхые һэдээ. Сэхынь хэлэхэдэ, шүлэгэй бодосто бэеэр, тэрэнэй баригдашагүй ямаршьеб нариихан зүйдэлөөр поэт уншагшадые һонирхуулжа шададаг ха юм. Теэд Цырендоржиев хаанашьеб холо ялалзаһан одо хараад, «дуранайм нангин һүлдэхэн» гэхэдээ хүниие һонирхуулнагүй. Ажабайдалтай ямаршье холбоогүй, хииһээ абтаһан үгэнүүд сэдьхэл дайража шадахагүй бшуу. Поэт хүн юумэ бүхэниие өөрын нюдөөр шэртэжэ, зураашын уран мэдэрэлээр тэрэнээ зураглажа, монсогойлжо, дэмы дэмы хурса үгэнүүдэй жороодо абташангүй, уншагшадта өөрынгөө һанал бодолой нэгэхэншье хүлгөөе ойлгуулаа һаа, тон ехэ юумэ хэхэл гээшэ ха.

Н. Дондуков (Загарай), **Ц. Доржиев** (Шэтэ), **А. Будаева** (Сэлэнгэ) **Ц. Эрдынеев** (Яруна) гэгшэд шүлэгүүдээ һайса мүлижэ заһанагүй. Тэдэнэй шүлэгүүд соо ямаршье гол харгы, гүн бодол баримталһан юумэ байхагүй. Дэлхэй түбиин юумэнүүдые тооло тоолоһоор, һүүлдэ юушье хэлэһэнээ ойлгохоёо болишоно хэбэртэй.

Редакцида ороһон зохёолнууд соо хүүгэдтэ зорюулһан шүлэгүүд олон.

Залуу поэт **Мэлс Самбуев** 4-дэхи класста һурадаг дүү басаган **Ксения Самбуевагайнгаа** (Захаамин) хоёр шүлэг эльгээбэ. Бишыхан басаганай бэлигээ хурсадхан, саашадаа шүлэг бэшэжэ һуража байхыень үнэн зүрхэнһөө хүсэмөөр.

Ц. Норбоева, Р. Гомбодоржиев (Улаан-Үдэ), **С. Цыренов** (Захаамин) гэгшэдэй үхибүүдтэ зорюулһан шүлэгүүд соо дутуу дунданууд олон. Хүүгэдэймнай зохёол гээшэ уран нугархай, ойлгосотой, хөөрхэн, тоб гэмэхэн байхадаа һайн. Жэшээлхэдэ, Ц. Норбоева «Хүбүүндээ» гэжэ шүлэг соогоо:

Аба эжыгээ һанажа,
Арюун харгыда ябаарай.
Айдар хүбүүн боложо,
Арадтаа туһатай болоорой,

—гэхэдээ, үни заяанай, 30-аад ондо хүнэй залхууршатар шарьяһан үгэнүүдые дабтана.

Мүн **Х. Цыренжаповагай** (Улаан-Үдэ) Куба тухай, **Д. Будаевай** (Баргажан) «Арадай дуунууд», **Б. Бадмаевай** (Хори) «Тамаралгада», «Үбэл», **Б. Галсановай** «Пушкин», **Булат Дамбаевай** «Зунай зохид үдэшэ» гэһэн шүлэгүүд болбосорһон зохёолнууд боложо шадаагүй, юрэл дайралдаһан үгэнүүдые абажа, толгой холбоол ха.

Петр Дамбаевай (Зэдэ), **Чимит Батоцыреновэй** (Хори) шүлэгүүд соонь гүн удхагүйгөөр бэшэгдэһэн үгэнүүд олон. Ч. Батоцыренов оролдосотой, бодолтойгоор бэшэжэ байбал, болохотой шүлэгүүдые зохёожо шадахаар янзатай.

Аха заха поэдүүдэй нүлөөн **Даши-Дондог Цыренжапов** (Мухар-Шэбэр), **Дугар Тогошиев** (Бэшүүр) гэгшэдэй шүлэгүүд соо үзэгдэнэ. Эдэ нүхэдүүд саашадаа мэргэжэлээ дээшэлүүлээд, дүй дүршэлөө баяжуулаад байгаа һаа, муу бэшэ шүлэгүүдые бэшэмээр шадабаритай байна.

Редакцида ороһон шүлэгүүдые хуряангыгаар хаража үзэбэбди. Удаан тогтожо, дэлгэрэнгыгээр тобшолол хэхээр зохёолнуудай үгы байһаниинь харамтай. Түрүүшын туршалгануудһаа эхилжэ, зохёолшо ургажа эхилдэг. Гүн удхатай, нугархай найруулгатай, уран хурса шүлэгүүдые бэшэдэг болохын тула ехэ юумэ уншаха, олон юумэ ойлгохо, мэдэхэ, литературын теори шудалха хэрэгтэй байна.

Г. Дашабылов.

БЕЛОРУССИИН ССР. Могилевско областиин Горецкэ районой «Советская Белоруссия» гэжэ колхозой тракторна бригадын хүтэлбэрилэгшэ Социалис Ажалай Герой Анна Даниловна Каливо техникые гамнаха, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха гэһэн уриатайгаар республикын бүхы механизаторнуудта хандаа. А. Д. Каливо гэгшын үүсхэлые Белоруссиин механизаторнууд үргэнөөр дэмжэнэ. Зураг дээрэ: А. Д. Каливо колхозой библиотекэ соо.

ТАСС-ай фотохронико.

Хяагтын үйлэдбэриин управленидэ

ДААБАРЯА—130 ПРОЦЕНТ

«Мүнөөдэр — үсэгэлдэрэйхиһөө һайнаар, үглөөдэр—мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар ажаллаха» гэһэн зорилго Хяагтын хилээмэнэй заводой хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уряа болонхой.

Энэ заводойхид болохоёо байгаа һунгалтын урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ һайн дүн туйлажа байна. Эдэнэр январь һарынгаа 20 хоногой түсэбые 4 хоногоор уридшалан дүүргээ. Коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэжэ байһан хилээмэ барилгын цехэйхид мүрысөөндэ шалгарһаар. Эдэнэр үдэр бүри түсэбһөө гадуур 2,5—3 мянган түхэригэй продукци гаргана. Цехэй түрүү мастернууд М. Смородникова, А. Смородникова гэгшэд халаанайнгаа даабари ходо 130 процент хүрэтэр дүүргэжэ, һайн шанартай продукци гаргана.

СҮҮДХЭДЭЭ 600 ГРАММААР...

Погранична совхозой 2-дохи отделениин малшан Георгий Васильевич Овсянкинтай уулзахада:

— Малаймнай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэржэ байна. Үбһэ тэжээл элбэгтэйбди, — гэжэ хөөрэнэ.

Нээрээшье Георгий Васильевичай даадаг гүүртын хашарагууд зүбөөр харууһалагдажа, һайнаар эдеэлүүлэгдэнэ. Үбэлэй шанга хүйтэндэшье малайнь шэгнүүр сүүдхын 600—600 граммаар нэмэнэ. РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтые угтуулан дэлгэрһэн мүрысөөндэ хабаадалсан, малайнгаа шэгнүүрые үшөө ехээр—сүүдхын 800—800 грамм хүрэтэр нэмээхэ гэжэ шиидээд, Калинищна тосхоной малшан нүхэр Овсянкин эсэшэ сусашагүй ажаллажа байнхай.

УНШАГШАД ОЛОШОРНО

Ехэ Хүдэриин библиотекэ сүлөөтэй сагаа һонирхолтойгоор үнгэргэхэ арга бии. Библиотекэ соонь түбэй болон республикын газетэнүүд, «Огонек», «Крокодил», «Советский Союз» болон бусад олон журналнууд, «Агитаторай блокнот» гэхэ мэтэ стол дээгүүр эмхитэйгээр табяатай байдаг.

Номойнь һан жэл бүри нэмэгдэнэ. Мүнөө 5 мянга гаран номтой болонхой. Уншагшадайнь тоо мүн лэ олошорно: мүнөө 400 гаран хүн үдэрһөө үдэртэ элдэб номуудые абажа уншадаг.

«Дружба» колхозой түрүүшүүл — Вера Бузина, Самбу Намсараев, багшанар Ш. Л. Домбоцыренов, А. П. Сизова болон бусад библиотекын эдэбхитэй уншагшад юм.

ТУҺА ХҮРГЭНЭ

Баян Булаг, Бага Хүдэри, Дунгы тосхонууд жэл бүри улам гоё, болбосон түхэлтэй боложо байнхай. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада соо тэндэхи Хүдэриин совхозой 50 гаран ажалшад шэнэ гэр бариһан, харша хорёогоо шэнэдлэһэн, хабартаа тосхонуудаа ногоорүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байгаа.

Шэнэ гэрнүүдые баригшадта совхозой дирекциин зүгһөө нилээд анхарал хандуулагдажа, туһа хүргэгдэнэ.

В. Жигжитов.

ҮХӨӨД БОДОҺОН ХҮН ТУХАЙ

Али нэгэн хүнтэй танилсаха гэжэ һанаагүй байтараа, хэзээшьеб даа гэнтэ тэрээнтэй уулзашадаг ушар хэды олон үзэгдэдэг гээшэб! Тиимэ ушар тээсгэн намтай тохёолдожо, ехэ һонин намтартай хүнөөр танилсашабаб. Тэрэ хүнэй түүхэ намтарынь малша түмэн монгол арадай һаяшаг болотор ямар жэрхэмшэгтэ баляр гээгдэнги байдалтай байһыень, тиигээд мүнөө ямар һайхан байдалтай болоод, зол жаргалаа зохёон эдлэжэ һууһыень эли тодоор гэршэлэн харуулна...

Һаяхан Арахангайн аймагай центр орохоёо Хангай хадын нэгэ хабшалда ябахадамнай, хажуугаарнай «газик» машина шэнхинэсэ табижа гарашаба. Теэд арбан минута болоод «газигайнь» балон тэһэршэһэн байжа, тэрэ машинаар ябаһан хүнүүд Таред сомон хүрэтэр һуулгажа абаашахыемнай маниие гуйба.

— Эндэһээ 20 километр газарта һаруул байхада хүрэхэ ёһотой хүм. Би Миша гэжэ нэрэтэйб, энэмни Долджон гээшэ,— гээд улаан хэрээһэтэй бишыхан чемодан гартаа бариһан нэгэ үндэр монгол тон һайнаар ород хэлэн дээрэ дуугарба.

— Энэмнай доктор гү, али ветврач хаяа,—гэжэ оршуулагшамнай хэлэнэ.

Тэдэниие һуулгаад, саашаа ябабабди. Тэдэмнай һанаагаа ехэл зобоһон хэбэртэй, нэгэ удаа часыгаа, нэгэ удаа спидометрэй стрелкэ харан байна. Теэд спидометрэй стрелкэ 45-һаа дээшэ гаранагүй.

— Удангүй Джаргалантын голдо орохомнай. Одоол тэндэхи харгы асфальт шэнги дардам сэбэр байха даа,—гээд Миша эхилжэ хөөрэбэ.

Хэдэн минута болоод, үргэн тэнюун дайда урдамнай нэмжын харагдаба. Бидэ хөөрэлдэжэ эхилбэбди. Ёһооресол Мишамнай врач, Долджон—медсестра байба. Эдэ хоёрнай үбшэн хүниие эмшэлхэеэ яаража ябаһан байба. Энэ врач яахадаа ород нэрэтэй гээшэ хаб гэжэ би гайхажа тагнажа ябабашье һаа, шэнэ нүхэрөө гомодхоожорхино гүб гэжэ һанаад. энээн тухай юумэ һурабагүйб. Удангүй хүрэхэ газартаашье хүрэжэ, тэдэ таниһан...тэ баяраа хэлсээд хахасаа бэлэйбди.

Зүгөөр, балайшье удаан болонгүй баһал тушаан дайралдажа, врач Мишэтэеэ уулзашабаб.

Арахангайн аймагаар ябажа аяншалгаяа дүүргүүтэй байтараа, үзэсхэлэн һайхан Орхон мүрэнэй эрьедэ, Бут-Үлзы нютагай шадар хонохо гэжэ шиидэбэбди. Тэндэ томо гэгшын тула загаһад ябадаг юм гэжэ загаһа агнаха дуратайшуул хөөрэһэн байгаа. Орхоной эрьедэ ерээд, хахууляашье хаяжа үрдеэдүй байтарнай: «Эй, туһалы-ыт!» гэжэ хэнэйшьеб хашхархань дуулдаба. Туһаламжа эриһэн хүнэй хажууда түргэн гүйжэ ерэхэдэмнай, нойтон хулгана болошоһон нэгэ загаһашан алда хахад болохо айхабтар томо тула хахуулидаа оруулжархёод газар дээрэ гаргажа ядажа байба. Манһаа түрүүлжэ гурбан хүн ерээд, тэрэ загаһашанда туһалжа байба. Тэдэнэй дунда минии танил Миша харагдаба.

Уһанай эрьедэ гал түлеэд, тарган загаһанай шүлэ халбагадан байжа, яаралгүйхэнөөр ярилдажа һуухада одоол зохид даа! Тиихэдэл Миша нүхэрни минии һонирхоһон асуудалнуудые анхаралтайгаар шагнаад, өөр тухайгаа, үнэн сэхэ нүхэд тухайгаа хургаа даран хөөрэжэ үгөө һэн.

— Энэ ушар 1930 ондо болоо бэлэй,—гээд Миша эхилбэ. — Цэцэрлиг нютагта совет түрүүшын эмшэн тиихэдэ ерэһэн юм. Тэрэ эмшэн Немой гэжэ обогтой һэн. Энэ ушар манай арадта ехэхэн удха шанартай байһан юм. Тэрэ эмшэнэй урдаһаа, научна медицинын урдаһаа ламанар дары тэмсэжэ ороо һэн. Эрдэм номгүй, харанхы мунхаг байһан монгол зон ламанарай гаргаһан ямаршье зарлигые үгэ дуугүй дүүргэдэг байжа, тон ехээр ядарал, зоболондошье ороо һаа, совет эмшэндэ хандахаяа зоридоггүй бэлэй. Гэртэхинэйнгээ үбдэхэдэнь, ламые залажа асардаг байгаа. Теэд тэрэ ламань үбшэлһэн хүнэйдэ ерэжэ, маани мэгзэм уншаад, үнэтэй сэнтэй юумыень хууража абаад лэ, ямаршье туһа хүргэнгүй ябашадаг һэн. Үбшэлһэн хүнэй бэеынь муудахада хүбалза лама: «Энэ үбшэн хүниие бурханай орондо дуудажа байна» гээд үбшэлһэн хүниие амидыгаар хүдөө гаргажа хаяжархидаг бэлэй. Энэ ушарташье лама олзотой үлэдэг һэн. «Бурханай хүсэлые» саг соонь хүсэлдүүлээб гэжэ мэхэлээд, бэлэг сэлэг абадаг байгаа.

— Баһа бишье арба найматайдаа аппендицидээр үбдэжэ, амидыгаар хүдөөлүүлгэһэн хүм, — гээд Миша саашань үргэлжэлүүлнэ. —Намайе Немой гэжэ эмшэн абарһан юм. Хүнэй аргалуулхаяа ерэхэгүйдэнь, энэ эмшэн һамгатаяа хоюулан ерэжэ, хүдөөлүүлэгдэһэн үбшэнтэниие носилка дээрэ тээгээд, гэртээ асаржа аргалдаг, абардаг байгаа.

Үхөөд хэбтэхэдэмни намайе абажа амидыруулһан совет ахадүүнэртэ гүн ехэ баяр баясхалантай байгааб. Гэбэшье тэрэ үедэ намайе «бурхан танижархина гү» гэжэ айжал ябадаг бэлэйб. Тиимэһээ өөрынгөө нэрые Немой гэжэ эмшэндээшье хэлээгүй һэм. Тиигээд совет эмшэд намда Миша гэжэ нэрэ үгөөд, эдэгэһэн хойномни намайе больницадаа хүдэлмэрилүүлхэеэ абаһан юм.

Совет эмшэдэй тухайда үльгэр домогтол һайхан зар тунхаг дэлгэржэ эхилээ һэн. Мүнөө үеын шэнэ аргаламжын аша туһада хүртэхэ зоригтойшуул монгол зоной дунда улам түргэнөөр олошорһон юм. Энээнэйнь түлөө хубалза ламанар совет эмшэндэ хоро шараа бусалжа, 1932 ондо болоһон хархис буһалгаанай үедэ хүндэтэ Немой эмшэниие хэрзэгы шэрүүнээр хэһээн зобоожо алаһан юм.

—Тэрэ сагһаа хойшо тэбхэр гушан жэл үнгэрөө,—гээд Доржын Миша түгэсхэн хөөрэнэ.—Теэд маниие тойроод ямар ехэ хубилалтанууд ямар түргэнөөр болоноб даа. Шэнэ байдалаа зохёоходоо туйлаһан амжалтанууднай бидэнэй сэдьхэл зүрхые улам баясуулан, шэнэ хүсэ шадал манда олгожо, хүсэл зоригыемнай бадаруулна.

Василий Петренко,
ТАСС-ай корреспондент.
Улаан-Баатар—Москва.

Роман КАРМЕН, *Ленинэй шангай лауреат.*

Дүлэ соробхилһон ОЛТИРОГ

(Кинооператорай тэмдэглэлнүүдһээ)

ХУБИСХАЛАЙ ҮЛГЫНЬ БОЛОҺОН НЮТАГ

Ориенте хизаар болбол Куба олтирогой зүүн талада оршодог тон уужам нютаг юм. Тэрэ нютагые Кубын хубисхалай үлгынь гэжэ тон зүб нэрлэдэг. Эндэ, тус хизаарай түб Сантьяго де Куба хотодо, 1953 ондо «Июлиин 26-най хүдэлөөн» анха түрэһэн юм. Энэ үдэр айхаяа мэдэхэгүй халуун зүрхэтэй залуу хубисхалшадай отряд Монкадо хэрэмдэ добтолго хээ һэн. Тэдээниие һахалшье ургаагүй эдир залуухан Фидель Кастро хүтэлһэн байна.

1956 оной декабриин 2-то Мансанилья гэдэг загаһашадай хото шадархи намагтай хүхүүр эрьедэ зэбсэгтэ хүнүүдые тээһэн бишыхан «Гранма» онгосо үүр хираанаар ерэжэ тогтоо бэлэй.

Фиделиин отряд Сьерра Маэстрын уулануудаар хоёр жэл соо тулалдан ябажа, илалта түгэс хубисхалай арми боложо ерээ. Тиин Сьерра Маэстрын уула хаданууд Кубын хубисхалай һүлдэ мандалынь болоо юм.

Ушар тиимэ дээрэһээ, Ориенте ошохоёо яараһан байгаабди. Ушар тиимэ дээрэһээ, тэнгэриин манан хүхэ хаяада Сьерра Маэстрын хада уулын хяра дуулгануудые анха үзэхэдөө, зүрхэмнай баясан доһолоо һэн.

Бидэнэр Ориенте хизаараар һара хахад ябаабди. Тиижэ урдамнай Кубын хубисхал али бүхы талаараа эли бодо үзэгдэһэн юм. Сьерра дээгүүр тэмсэн гараһан хубисхалай сэрэгшэдэй бүхы һанаа бодолнууд Кубада гайхалтай үргэн хэмжээтэйгээр бэелжэ байһаниинь элитэ. Бидэнэр Ориенте хизаарай хэдэн олон хото городууд, хүдөө кооперативууд, гүрэнэй ажахынуудаар ябаабди, теэд ябаһан лэ газартамнай газар уһанайнгаа эзэд болоһон уладай иимэ богонихон саг соо айхабтар ехэ юумэ хэһэниинь гайхашаа барамаар байба.

Тиин бидэнэр үдэр бүхэндэ холо ойро ябажа, киногоо буулгажал мэдэбэбди. «Байһан юумые байһан руунь буулгаарайгты, гоёоһон һагсайлгаһанай хэрэггүй. Өөһэдынгөө дутуу дундануудые, бэрхэшээлнүүдые харуулхаһаа айхагүйбди. Манай орон тухай, манай хубисхал тухай холисогүй үнэн ушарые энэ фильмһээ хаража абуужаг» — гэжэ Фиделиин захиһые ходол һанажа ябаабди.

Байһан юумые байһан руунь лэ буулганабди. Хаа хаанагүй хүн зоной баяр энеэдэн, сүлөөтэ һайхан ажал хүдэлмэри бусална. Эдээниие гоёохо һагсайлгахашье юумэ олдоногүй. Хараад үзэгты. Газар мүнхэдөө эдлэхэ, засагай газарай грамотануудые таряашадта барюулһанай дашарамда болоһон олон түмэнэй хабаадалгатай митинг буулганабди. Тиимэ грамота абаһан нэгэ үбгэн таряашанай хоолойгоо таһалдуулан байжа, нюдэнһөө нёлбоһо дуһаан байжа хэлэһэн үгыень юугээр гоёохобши? Хүн болоһоор түрүүшынхеэ олоной үмэнэ үгэ хэлэһэн байжа болоо. «Энэ газар үгэһэнэйшни түлөө, хубисхал, шамда баясанам — һайн даа! Мүнөө газараа хэндэшье үгэхэгүйбди. Эхэ орон гү, али үхэл!...» — гэһэн тэрэнэй үгүүлэл дотор Кубын бүхы таряашадай дуун, үзэг бэшэг мэдэхэшьегүй аад, үри зүрхөөрөө хамагые ойлгодог бүхы зонойнь дуун зэдэлэн гараа һэн.

Урдань улад зон ойгоргүй яндан урса гэрхэнүүд, үмхэй муухай үнэр танар соо зобожо һуудаг байгаа. Мүнөө тэндэнь шэнээр баригдаһан һуурин тосхон гоё һайхан, уужам һаруул, ургамал сэсэрлигээр хүреэлэгдэһэн гэр байшангууд, һургуулинууд, арадай магазинууд үргэн уужам тээшээ тэниин үзэгдэнэ. Арадай магазин гээшые өөһэдынгөө нюдөөр лэ хараха хэрэгтэй байна. Урдань алаабхинууд плантаци, фабрикын эзэдэй мэдэлдэ, тэдэнэй гар соо байдаг һэн. Үгытэйшүүл имагтал тэрэ алаабхиһаа хэрэгтэй юумэеэ гурбан дабхар сэнтэйгээр зээлеэр абажа, бузар ехэ үритэй шэритэй боложо, тэрээндээ баригдан, нюргаа нугалха баатай бологшо һэн. Мүнөө арадай магазинууд нээгдэжэ, гүрэн хадаа ажалшан таряашанда али бүхы эд бараа юрын хямдахан сэнгээр худалдан байдаг болоо. Арадай магазин хубисхалай үрэ мүн.

Сантьяго де Куба гэдэг хотын захада Мансана де Гомес гэжэ нэрэтэй ядуу тулюур байдалтай бүхэли һууринбульдозероор хамуулжа хаягдаха сагаа хүлеэжэ байдаг. Эндэ улад зон — ехэнхидээ негрнүүд болон муладууд — хэлэшэгүй муухай гэр байрануудта хабшалдажа, водопроводгүй, электрын галгүй, эмшэлгын туһаламжагүй, үмхэй муухай үнэр танар соо һуудаг байгаа. Харин мүнөө шэнэ байдал одоошье ерээ! Тэрэ Мансана де Гомес гээшэтэй зэргэлжэ шэнэ тосхон бодхоогдожо захалаад, улам улам үргэжэжэ байна. Тэрээниие «Виста Аллегре» — «Үзэсхэлэн баяр» гэжэ нэрлээ. Тэрэ доройтоһон гэрнүүдһээ айлнууд шэнэ байшангуудта үглөөнһөө абаад үдэшэ болотор нүүжэл байба, бидэнэр буулгажал ябабабди. Вася Киселев — намтай хамта ябаһан оператор — нэгэ тон һонирхолтой үзэгдэл буулгаба. «Урданайнгаа урса гэрһээ нүүжэ ошохо дээрээ, нэгэ хүн тэрэ гэрэйнгээ ханые ээмээрээ түлхеэд үзэбэ. Тиигэн гэһээнь, тэрэнь ябууд найгажа, һандаран унашаба. Тиимэ хэбэрэг «гэр» соо ажаһууһан хүн байгаа. Улад зон һандаран, онги набта болоһон гэрнүүд тээшээ эрьежэ харанышьегүйгөөр, мүнөөхи шэнэ «Виста Аллегре» тээшээ нүүжэл ябанад. Тэндэнь электричествэтэй, газова шэрэмтэй, уһан душтай, сэсэрлиг тарималтай шэнэ гэр угтажа байба. Манай оператор тэдэнэй хойноһоо даха дахаһаар, шэнэ гэрэйнь богоһо алхалсаба. Тиигэжэ бүри мартагдашагүй һайхан үзэгдэл буулгаһаниинь энэ: газова шэрэмэй саб сагаахан эрмэгые негр эхэнэрэй хаб харахан альган болгоомжотой илдамаар эльбэжэ байна!

«Виста Аллегре» гэжэ шэнэ тосхоной барилга. Сантьяго де Куба городой заха булангуудай муухан байрануудта байрладаг хүн зон эндэ зөөжэ ерэхэ юм.

Авторайнь фото.

Сантьяго де Куба хотодо тиимэнүүд гэрнүүд мүнөө мянгаад баригданхай. Тиибэ яабашье, гэр байранууд үшөөл дутуу дуталдажа байһаниинь дамжаггүй. Зүгөөр, барандаа шэнэ гэртэй болохо сагнай ерэхэ гэжэ тэдэнэр лаб этигэнхэй.

Мүн тус хотодо бидэнэр Монкадо гэдэг казармын байһан хэрэмые буулгаабди. 1953 ондо июлиин 26-да Фидель өөрынгөө үнэн нүхэдтэй хамта тэрэ хэрэмые добтолоо һэмнай. Тиигээд, Сьерра Маэстрэдэ хороходоо, тэдэнэр илаһан хойноо тус казармануудые һургуулиин гэрнүүд болгохобди гэжэ тангариг үгэһэниинь бэелээ: бидэнэр тэндэ «Июлиин 26-най» нэрэмжэтэ һургуулиин байшангуудые буулгабабди. Тэдэнь арад зондо харша Монкадын хара хэрэмэй ханын бутардаһан мүрэй саагуур яларан байха юм. Хубисхалай урда тээ Батистын алууршадай байһан тэдэ байшангууд соогуур мүнөө сүлөөтэ арадай жаргалта үхибүүдэй ханхинама энеэдэн, хүхюун шуулдаан дуулдана...

Сантьяго де Куба стадион дээрэ арадай тэмсэлшэдэй жагсажа байһые буулгабабди. Бидэнэр тон ехэ удэртэй тудабабди, энэ үдэр арадай милициин сэрэгшэдтэ буу зэбсэг барюулган болоһон байгаа. Тэдэ үдэрнүүдые Куба дээрэ үзэхэдэм, 25 жэлэй саана Испанида ябаһамни эли тодо һанагдаба...

Ориенте провинциин таряашан — арадай милицнин сэрэгшэ.

Авторайнь фото.

ФИДЕЛИИН СЭРЭГҮҮДЭЙ ДАЙЛАЛДАҺАН ГАЗАРНУУДААР

Сьерра Маэстрын эгсэ хабсагайнуудай хабшал соогуурхи жэн зүргэнүүдээр — Фиделиин сэрэгүүдэй дайлалдан ябаһан газарнуудаар — бидэнэр үдэр һүнигүй ябажа, бороо хурада норожо, бэрхэшээл хаалта дабажа, кино буулгалгаа үргэлжэлүүлнэбди. Тиин 15 мянган метр плёнко буулгажа, Москва эльгээбэбди. Тэрэ харгынууд Кубын эрхэтэн бүхэнэй дурасхаалта нангин газарнууд болоо!

Мүнөө тэдэ харгынуудаар дахин солдадууд — гэгээрэлэй армиин солдадууд — жагсан жэрынхэй. Һайн дураараа багшанар болохо гэһэн эдир үүсхэлшэдэй батальонууд хатуу шанга бэетэй, эрэлхэг зоригтой болохоёо хада уулада гаража бэеэ һорино. Кубада тиимэ ёһо заншал тогтонхой: арадай багша болохоёо хүсэһэн хүн хубисхалай сэрэгэй дабажа гараһан бүхы бэрхэшээл шалгалтануудые дабаха зэргэтэй юм. Тиигэжэ тэдэнэр хада уулын харгы зүргэнүүдые, Сьерра Маэстрын эгээл үндэр хяра болохо Туркино мундаргые дабажа, арадай багша гэһэн диплом дайлан абана. Бидэнэр тэндэ, хада уулануудта ябахадаа, айхабтар ухаамгай, һонюушархуу, шударгы солбон хүбүүд, басагадаар нүхэсөө бэлэйбди.

Удаань бидэнэр Сан Франциско мал ажалай томо ехэ фермэ дээрэ байрлаа һэмди. Тэрэмнай Мансанилья гэжэ бишыхан хотоһоо холо бэшэ һэн. Тэндэһээ али бүхэн зүг тээшээ ябажа, саахарай тарималнууд, саахарай заводуудые буулгагша һэмди.

Бидэниие ИНРА-гай хүдэлмэрилэгшэд шефтээ абаһан байгаа. Тэдэнэй нэгэн, Ориенте хизаарай ИНРА-гай начальнигай орлогшо залуухан Агиллеро Барейра гэгшэ манда гахайн шэнэ фермэ харуулха гэбэ. «Джип» машина өөрөө ябуулхадаа ухаангүй бэрхэ, гүйлгэхэш гээшэнь аргагүй. Машинын түргэн гүйдэл дунда харгын хоёр тээгүүр жэрылдэһэн шэнэ складууд, тосхонууд, барилганууд тээшэ заажа: «Эдэ — манай бариһан», «Эдээниие бидэ барижа байнабди...» — гэжэ омогорхон хэлэжэ ябаха юм. Машинымнай шадалаа мэдүүлэн табилуулжал ябаһан асфальт хушалтатай харгышье мэнэ һаяхан бүтэһэн байба. «Энэ эдир залуухан хүн аад, хаанаһаа гэнтэ иимэ ехэ эмхидхэлэй дүршэл олоо гээшэб? Бүхэли хизаарай хүдөө ажахын бүхы хэрэгые иимэ ехэ дэлисэтэйгээр, зоригтойгоор, эзэн шэнгеэр хүтэлбэрилхэ нарин шадабари хаанаһаа олоо гээшэб?» — гэжэ гэнтэ һанабаб. Тэрэмнай автомадһаа бүри һаланагүй. «Сьерра Маэстрын заншал гээшэ. Энээнһээ һалахань үшөөл эртэ» — гэжэ хэлэхэ юм. Гайхалтайл улад байна!

Машинаяа аалидуулан татаад, харгыһаа хажуу тээшэ гарабабди. Тиин нэгэ добуун дээрэ гараһамнай — урдамнай ехэ барилгын үзэгдэл зуугаад метр утаар жэрыбэ.

— Энэл даа, манай гахайн шэнэ фермэ. Эдэ газарыемнай харагты, — гээд, капитан Агиллеро гараараа оршон тойрон залаба. — Энээгүүр хооһон тала байһан юм, харин мүнөө тэжээлэй ургамалнуудые таринабди. 17 хоногһоо фермын барилга дүүрэхэ, тэрэ үедэ тэжээлэй ургамал хуряагдаха, эгээл тэрэ үдэрынь бидэнэр 500 эмэ гахай эндээ асаржа тэжээхэбди.

— Иигэжэ нэгэ үдэртэ хуу бүтэхэ гэжэ гү? — гээд, гайхангяар асуубабди.

— Тэрэ байтагай хуу нэгэ часта бүтэхэ юм. Тиигэнгүй яаха юм, — гэжэ эрид шууд хэлэбэ. — Тээ тэрэ добын саагуур фермын хүдэлмэришэдэй байха тосхон бэлэн болуутай байна. Шубуунай фермэ баригдажа дүүрэхэ болоо. Тэрэ бульдозернуудай малтажа байһан газараар харгы табигдажа, далайн эрье хүрэхэ юм. Тэндэ арадай пляж барижа байнабди...

Эдэ бүгэдэ үльгэр онтохон бэшэ, үнэн бодото хэрэг. Энэ хадаа Кубын хубисхалай бодото добтолго, үни удаан ба хүндэ хүшэр тэмсэл соогуур эрхэ сүлөөгөө дайлан абаһан арад зоной ажабайдалай гүн худар нэбтэрэн ороһон хубисхалай ошон мүн.

— Капитан, хэлэжэ үгыт, таниие эдэ бүхы үүсхэлдэ хэн һургаа юм? — гээд асуухада:

— Сьерра Маэстра. Хубисхал, — гэжэ тобшохоноор харюусаад, хүхэрэн байгаа мундарганууд тээшэ бодолгото болон шэртэбэ.

(Түгэсхэлынь хожом гараха)

*) Эхиниинь манай газетын январиин 20-ной номерто.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1963 оной январиин 23.

ЭРХИМ НАЙМААШАН

Сэлэнгын аймагай Тохой нютагта 1961 ондо гүрүүшынхеэ шэнэ магазинай нээгдэхэдэ, ахалагша наймаалагшаар Агильдина Зинаида Ивановна баталагдаа һэн.

Энэ нүхэрнай ажалдаа ехэ оролдосотойгоор хандажа, магазинда ерэгшэдэй эрилтые хүсэдөөр хангажа шадаа бэлэй.

Тус магазинда ороходо, арюун сэбэр, тоорог шоройшьегүй байдаг шуу. Һара, квартал болон жэлэйнгээ түсэбые Тохойн магазин ото үлүүлэн, 100 гаран процентээр дүүргэжэ байдаг болонхой.

Һая Хяагта городто үнгэргэгдэһэн худалдаа наймаашадай зүблөөн дээрэ нүхэр Агильдина «Совет наймаанай эрхим хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн значогоор шагнагдаа бэлэй.

Эхилэгшэ жэлдэ мүншье һайнаар ажалаа ябуулхабди гэжэ Агильдина хөөрэнэ.

П. Ангаров,
пенсионер.

МАНАЙ ШАТАРШАД ИЛАА

Январиин 19—20-ной үдэрнүүдтэ Эрхүү, Улаан-Үдын шатаршадай хоорондо үнгэргэгдэһэн нүхэрэй ёһоной уулзалга харахаа городоймнай ажалшад олооро сугларaa. Республикын нэрэ солые шатараар мастерта кандидадууд Сумкин, Ушаков, Могордоев, Мельников, Власов, нэгэдэхи разрядтайшуул Гармаева, Мункоев, Эрхүүгэй талаһаа мастерта кандидадууд Панов, Елсуков, Маракушкин, Гарань, нэгэдэхи разрядай шатаршад Корбух, Боголепов, Герман гэгшэд хамгаалаа.

Хоёр үдэрэй туршада болоһон энэ мүрысөөндэ манай республикын шатаршад эрхимлээ. Түрүүшын үдэр манай шатаршад айлшадаа 4,5:2,5, хоёрдохи үдэрынь 4:3 тоотойгоор шүүһэн байгаа. Шатаршад соогоһоо мастерта кандидат Власов Эрхүүгэй шатаршан Корбух гэгшые хоёр удаа шүүгээ. Тиихэдэ Могордоев, Мельников, Гармаева гэгшэд тус тустаа 1,5—1,5 очконуудые абаһан байна.

В. Мамилов.

Мүнөө Ма[...]
Звягин 62 на[...]
Гусиноозерск[...]
хабсаралгын [...]
хүдэлмэрилэ[...]
Петровичай [...]
сэхэдэнь, ам[...]
шэһэн юм.
Амаралтада [...]
рынь оройдо[...]
амараад: «А[...]
һуужа шадан[...]
ажалдам ор[...]
гүйлтатай ер[...]
гэһэнһээ х[...]
Петрович са[...]
даа ерээд ба[...]

ЗУРАГ ДЭ[...]
гин барилгы[...]
үйлэдбэриин [...]
мэрилэгшэдт[...]
яажа зохёох[...]
жа байна.

Ф. Мор[...]

„БАЙГАЛ"—ГОРОДОЙ ЧЕМПИОН

Шайбатай хоккей наадалгаар городой түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй һүүлшын уулзалга үнгэргэгдэбэ. Һараһаа үлүү саг соо наадаһан командануудай дундаһаа шалгарһан хэдэн бүлгэмүүд энэ һүүлшын уулзалгада хабаадалсаа. «Молот» бүлгэмэйхид «Пищевигэй» командые шүүбэшье һаа, хоккей наадалгаар эрхимлэжэ ябаһан «Байгал» командатай уулзахадаа, 4:4 тоотойгоор тэнсэшоо. Тиигэжэ «Байгал» бүлгэмэйхид абажа боломоор 16-һаа 15 очко абажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. 14 очкотой болоһон «Молот» бүлгэмэй команда хоёрдохи һуури эзэлээ.

Хоккей наадалгаар үнгэрэгшэ жэлдэ городой чемпион болоһон «Динамо» бүлгэмэйхид гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

И. Мельников.

ХИЛЫН СААНАҺА

СЕПГ-гэй VI съезд дээрэ

БЕРЛИН, январиин 21. (ТАСС). Мүнөө үглөөгүүр Германиин Нэгэдэмэл Социалис партиин VI съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ. Партиин хүтэлбэрилхы органуудые һунгалга эхилээ.

3-дахи космонавт Индонези ерэбэ

ДЖАКАРТА, январиин 21. (ТАСС). Индонезиин Республикын президент Сукарнын уряалаар совет космонавт Андриян Николаев мүнөөдэр Джакарта ерэбэ.

Шухала үүсхэл

ТОКИО, январиин 21. (ТАСС). Японой премьер-министр Хаято Икэда Мацуяма городто үгэ хэлэхэ зуураа, Советскэ Союзай шэнэ үүсхэл ехэ дэбжэлтэ гээшэ гэжэ мэдүүлбэ. Ядерна туршалгануудые болюулха гэһэн манай найдабари бэелүүлэгдэхэ тээшээ нэгэ алхам урагшаа дабшаба гэжэ һананаб гээд тэрэ хэлэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гай президент Кеннеди хоёрой ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай асуудалаар бэшэг абалсаһан тухай мэдээсэлые түбэй үдэшын бүхы газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудай дээрэ хэблэн гаргаба.

Болгариин шэнэ трактор

СОФИ, январиин 21. (ТАСС). Русе городой Георгий Димитровой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой коллектив «Дунай-112» гэжэ арбан хоёр мориной хүсэтэй нэгэ голтой трактор энэ жэлдэ гаргажа эхилхэ юм. Майн нэгэн болотор түрүүшын арбан трактор гаргагдаха.

Шэнэ машинанууд хүдөө ажахын элдэб хүдэлмэридэ, ехэнхидээ хада газартай районуудта хэрэглэгдэхэ юм. Энэ тракторта шагтагалха, мүн дээрэнь тодхохо түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилгэ эмхидхэгдэжэ байна.

Алжирай дипломатическа түлөөлэгшэ бусаагдахань

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Алжирай правительство хадаа Туниста байһан өөрынгөө дипломатическа түлөөлэгшые гэдэргэнь бусааха гэһэн шиидхэбэри гаргаба гэжэ Алжирай гадаадын хэрэгүүдэй министр Хемисти үсэгэлдэр радиогоор мэдүүлбэ.

Урда үдэрынь Тунисай правительство өөрынгөө элшэн сайдые Алжирһаа дуудажа абаашаһан байгаа гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Президент Бургибые алаха, правительствые унагааха зорилготой хорото хэлсээндэ хабаадагшадай нэгэндэ Алжирай правительство орон соогоо хоргодохо арга олгоо гэжэ Тунисай правительство мэдүүлбэ.

„Тэмсэл үргэлжэлһөөр..."

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. (ТАСС). Хойто Борнеогой (Калимантанай) восстани хэгшэдэй хүтэлбэрилэгшэ, Брунейн арадай партиие ударидагша Азахари иигэжэ мэдүүлбэ: Минии хүтэлбэри доро ябаһан восстани хэгшэд Хойто Борнео аралай бэеэ даангы байдалтай болохын түлөө тэмсэлээ гүйсэд илатараа үргэлжэлүүлхэ. «Тэмсэл дүүрээдүй. тэмсэл үргэлжэлһөөр» гэжэ Манилада хэлэһэн үгэ соогоо Азахари гадаадын корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ гээд ЮПИ агентство мэдээсэнэ.

Найдабарита дурадхалнууд

НЬЮ-ЙОРК, январиин 21. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гай президент Дж. Кеннеди хоёрой ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай асуудалаар бэшэг абалсаһан ушар Америкын информационно агентствэнүүдэй, газетэнүүдэй, радиогой, телевидениин гол темэнь болоод байна.

«Бүхы юумэн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, Холбоото Штадууд, Великобритани болон Росси ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай хэлсээ хэхэ ябадалдаа, һүүлшын хоёр жэлэй туршa соохи хэзээ хэзээнэйхидээ орходоо, эгээ дүтэ ерээд байна ха», — гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын шэнжэлэгшэ Джон Хайтауэр бэшэнэ. Советскэ правительствые толгойлогшын эльгээһэн бэшэгые Вашингтоной тушаалта нюурнууд һайшааба гэжэ тэрэ бэшэнэ.

«Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Макс Френкел мүн нимэрхүүгээр лэ бэшэнэ. Н. С. Хрущевой бэшэг соо байһан дурадхалнууд «Ехэ найдабаритай байна», — гэжэ Макс Френкел тэмдэглэнэ.

Олониитэ ехээр һонирхоно

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев США-гай президент Дж. Кеннеди хоёрой ядерна зэбсэг туршалгые хорихо тухай асуудалаар бэшэгүүдые абалсаһан тухай мэдээе Франциин хэблэл ехэ һонирхолтойгоор угтаба. «Комба», «Пари-жур», «Либерасьон», «Фигаро», «Юманите» болон бусад Парижай газетэнүүд эдэ бэшэгүүдые абалсалга тухай мэдээсэлнүүдые эгээ эли газарнуудаар, томо гаршагтайгаар хэблэн гаргана. «Фигаро» газетэ Н. С. Хрущевой бэшэг сооһоо ехэнүүд хэһэгүүдые абажа, тэрэ зандань хэблэн гаргаһан байна.

Шухала алхам

ЛОНДОН, январиин 21. (ТАСС). Н. С. Хрущев, Дж. Кеннеди хоёрой ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тушаа асуудалаар бэшэгүүдые абалсаһыень Англиин МИД-эй түлөөлэгшэ мүнөөдэр амаршалаад, «шухала алхам» гэжэ нэрлэбэ. Эхилхэеэ байһан хэлсээнүүд мүнөө бии байһан арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ туһалжа, ядерна туршалгануудые хорихо тухай хэлсээ баталха арга боломжо олгохо бэзэ гэжэ найдаһан тухайгаа тэрэ мэдүүлбэ. Н. С. Хрущев, Дж. Кеннеди хоёрой бэшэгүүдые абалсаһан тухай бэшэхэ зуураа, ядерна зэбсэг туршаха ябадалые хорихо асуудалай талаар эрид дэбжэлтэ боложо магад гэжэ мүнөөдэрэй хэблэл тэмдэглэнэ.

Индиин парламентда

ДЕЛИ, январиин 21. (ТАСС). Инди Хитад хоёрой хилэ тушаа арсалдаата асуудалнуудые амгалан ёһоор гуримшуулгада туһалха зорилготойгоор үнгэрэгшэ жэлэй декабрь соо Коломбодо болоһон сэрэгэй бүлэглэлнүүдтэ хабаадалсадаггүй зургаан оронуудай конференциин оруулһан дурадхалнуудые хаража үзэхэ Индиин парламентын ээлжээтэ сесси мүнөөдэр эндэ нээгдэбэ.

Инди КНР хоёрой хоорондо хилэ тушаа арсалдаата асуудалнуудые амгалан ёһоор — хэлсээ хэжэ гуримшуулха зорилготойгоор Коломбодо болоһон конференциин дурадхалнуудые премьер-министр Неру парламентда мэдээсэбэ.

Мэнэ һаяшаг Делидэ болоһон хэлсээндэ хабаадалсаһан Цейлоной, ОАР-ай, Ганын делегацинуудһаа Индиин правительствын абаһан Коломбодохи конференциин дурадхалнууд тушаа асуудалнуудаар тайлбари бэшэгүүдые парламентын депутадуудта тараажа үгэбэ.

Хэлсээн эхилбэ

ПАРИЖ, январиин 21. (ТАСС). Эндэ Елисейскэ ордон соо, Москвагай сагаар 12 часта, Баруун Германиин канцлер Аденауэр болон президент де Голль хоёрой хоорондо хоёр үдэрэй хэлсээн мүнөөдэр эхилбэ. Энэ хэлсээнэй зорилго юуб гэхэдэ, Франци болон Баруун Германи хоёрой хоорондо политическэ, экономическа болон сэрэгэй талаар харилсан туһалалсаха хэлсээ баталалгын бэлэдхэл дүүргэхэ гэһэн байна.

Буу зэбсэг бэлдэлгые яаруулна

ЛОНДОН, январиин 21. (ТАСС). США-гай оборонын министрэй туһалагша Поль Нитце гэгшэ толгойлогшотой Америкын сэрэгэй түлөөлэгшэд мэнэ һая Лондон ерэжэ, ракетнэ зэбсэгэй талаар өөрынгөө политикые шэнэдхэн яаралтайгаар хубилгахые Англиин сэрэгэй засагаархидые баалаһан байна. Америкын «Поларис» гэжэ ракетые абажа ябаха шадалтай уһан доогуур ябадаг Англиин флодые байгуулха «яаралтай программа» эндэ зохёогдобо. Ядерна зэбсэгые яаралтайгаар бэлэдхэхэ гэһэн Англиин правительствын тэбдэлгые тайлбарилха зуураа президент Кеннедиин шиидхэбэреэр үйлэдбэрилэн гаргагдахаяа болюулагдаһан самолёдуудые зэбсэгжүүлхээр хараалагдаһан «Скайболт» ракетые абажа шадахаяа болиһонойнгоо түлөө парламентда этигэлгүй болохогүйн тулада Макмилланда энэ «Яаралтай программа» хэрэгтэй юм ха гэжэ «Дейли экспресс» газетэ бэшэнэ.

Кваме Нкру[...] У Тан [...]

НЬЮ-ЙОРК, ян[...]
Катангын амяара[...]
марша Чомбее а[...]
үгэхэ гэһэн Ган[...]
Нкрумын эрилты[...]
на Секретарь У Т[...]

Мүнөөдэр Нь[...]
лагдаһан ООН-ой[...]
тариин Ганын пре[...]
бэшэг сооһоо энэ[...]
болобо гэжэ АП [...]
на.

Энээнһээ ураг[...]
һон ёһоор, янва[...]
да тунхаглагдаһа[...]
һэн бэшэг сооге[...]
дай айбала Чо[...]
сүүдтэ үгэхэ гэһ[...]
табиһан байгаа [...]
шын премьер-ми[...]
алалгада гэмтэй [...]
лон тэрэнэй [...]
Конгодохи ООН-о[...]
ямаршье холбоо [...]
ёһогүй гэжэ Нк[...]
юм.

Катангын мож[...]
гойлогшые аре[...]
тухайгаа хэлэхэ[...]
ральна Секрета[...]
провинцинуудай [...]
нүүдтэ адли, тү[...]
циин президент г[...]

Үгэсөөн[...]

ПАРИЖ, янва[...]
Баруун Германии[...]
Хассель мүнөөдэр[...]
хүсэнүүдэй мини[...]
заба. Хоёр ми[...]
хэлсээн хадаа го[...]
сэг үйлэдбэрилхэ[...]
бундесверэй час[...]
газар дээрэхи сэ[...]
бэлдэхэ, хамтын [...]
дые хэхэ, мүн оф[...]
андалдан абал[...]
Бонн хоёрой хоо[...]
һалалсаха асууда[...]
нэ.

Хассель Месме[...]
сээн хадаа, Фран[...]
үгэсэлгэ хэхэ зам[...]
ристнуудтай хэр[...]
байһыень баһа д[...]
нэ.

ООН-ой[...] Колвези[...] ор[...]

ЛОНДОН, янва[...]
Рейтер агентствы[...]
мэдээсэһэнэй ёһо[...]
дэмэл Нацинууда[...]
рэгүүд Чомбейн [...]
шын түшэг тулга[...]
городто оробо.

Редактор [...]
Ц. Ц.[...]

Манай адрес, телефо[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Лен[...]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ре[...] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жи[...] —24-74, сельского хозяйства, советского строите[...] ры—47-59, промышленности, транспорта, инфо[...] литературы и искусства—34-05, писем и рабсе[...] отдел переводов и корректорская—35-95, бух[...] Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министер[...] Бурятской АССР.

Н00329.